

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ОКРУЖНИ СУД У БАЊАЛУЦИ
Посебно одјељење за сузбијање корупције,
организованог и најтежих облика привредног криминала
Број: 11 0 К 036703 24 К - п
Бањалука, 15.11.2024. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ!

Окружни суд у Бањалуци, Посебно одјељење за сузбијање корупције, организованог и најтежих облика привредног криминала, у вијећу састављеном од судија Игора Цимеше, предсједника вијећа и Милице Ђурић и Гордане Стевандић, чланова вијећа, уз учешће записничара Милкице Латиновић, у кривичном поступку против оптуженог М. Н, због кривичног дјела злоупотреба службеног положаја или овлаштења из члана 315 став 2 у вези са ставом 1 Кривичног законика Републике Српске, након јавног главног претреса одржаног дана 12.11.2024. године у присуству републичког јавног тужиоца Горана Гламочанина, оптуженог и његовог браниоца Небојше Пантића, адвоката из Бањалуке, донио је и дана 15.11.2024. године објавио слjedeћу

ПРЕСУДУ

Оптужени М. Н, син П. и Г, дјевојачки С, рођен [...] у А, Република Србија, са пребивалиштем у Б, [...] и боравиштем у Б, [...], ЈМБ [...], по националности Србин, држављанин Републике Српске и Босне и Херцеговине и Републике Србије, писмен, са завршеним Економским факултетом, по занимању дипломирани економиста, разведен, отац седморо дјеце, од којих је троје малолетно, војску служио [...] у С. 2 и Б. 2, са чином резервног војног старјешине, не води се у војној евиденцији, одликован орденима Републике Турске, Министарства унутрашњих послова Републике Србије, Министарства унутрашњих послова Републике Чешке и Министарства за ванредне ситуације Руске Федерације за заслуге у активностима цивилне заштите и спасавања, запослен као вршилац дужности директора шумског газдинства „Дрина“ у Сребреници, са мјесечном платом од 2400,00 КМ, власник стана у Б, површине 103м² и сувласник куће у Б, површине око 60м², осуђиван (...) ¹, не води се други кривични поступак.

к р и в ј е

што је:

У временском периоду од 26.08.2019. године до 23.11.2019. године у Источном Сарајеву, у својству вршиоца дужности директора Републичке управе цивилне заштите Републике Српске, као службено лице, поступајући супротно одредби члана 53 став 2 и члана 90 став 2 Закона о државним службеницима Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 118/08, 117/11, 37/12 и 57/16), свјестан забрањености свог дјела чије извршење је хтио, у намјери да другом прибави корист, прекорачио границе својих службених овлашћења тако што је дана 26.08.2019. године донио Рјешење о утврђивању статуса нераспоређеног државног службеника Републичке

¹ испуштени подаци из казнене евиденције

управе цивилне заштите Републике Српске број 25.01-112-51/19 којим је В. Е. утврдио статус нераспоређеног државног службеника те право на плату коју је В. Е. остваривао као директор Републичке управе цивилне заштите Републике Српске према последњем Рјешењу о плати број 25.04-120-5-17/19 од 06.08.2019. године, иако је знао да је В. Е. Рјешењем Владе Републике Српске број 04/1-012-2-2041/19 од 12.08.2019. године разријешен функције директора Републичке управе цивилне заштите Републике Српске због подношења оставке, а не због истека мандата те да одлуку о утврђивању статуса нераспоређених државних службеника за постављена лица, сходно одредби члана 90 став 2 Закона о државним службеницима, доноси Влада те да је В. Е. на основу Рјешења Инвестиционо развојне банке број 02-474-2/19 од 29.07.2019. године мировао радни однос у Инвестиционо развојној банци Републике Српске у коју се требао вратити након престанка мандата, а што је В. Е. и урадио тек 24.11.2019. године, чиме је В. Е. омогућио да три мјесеца по истеку мандата прима плату директора те му је на тај начин прибавио имовинску корист на име новчаних примања по основу бруто плате у износу од 12.036,56 КМ, а све на штету средстава Републичке управе цивилне заштите Републике Српске одобрених буџетом.

Дакле, као службено лице, прекорачењем границе свог службеног овлаштења прибавио другом корист, а прибављена имовинска корист прелази 10.000 КМ,

Чиме је починио кривично дјело злоупотреба службеног положаја или овлаштења из члана 315 став 2 у вези са ставом 1 Кривичног законика Републике Српске,

па га суд, на основу наведеног законског прописа, те прописа из одредбе члана 42 тачка 2), 43, 46 и 52 Кривичног законика Републике Српске

О С У Ћ У Ј Е

на казну затвора у трајању од 1 (једне) године.

На основу члана 72 тачка 4) и члана 77 Кривичног законика Републике Српске оптуженом се изриче мјера безбједности забране вршења дужности руководиоца у органима управе Републике Српске у трајању од 2 (двје) године од дана правоснажности ове пресуде, с тим да се вријеме проведено у затвору не урачунава у вријеме трајања ове мјере.

На основу члана 108 став 1 и 3 Закона о кривичном поступку Републике Српске у цјелости се усваја имовинскоправни захтјев оштећене и оптужени обавезује да Републици Српској на рачун буџета исплати износ од 12.036,56 КМ у року од 15 дана од дана правоснажности пресуде под пријетњом принудног извршења.

На основу члана 99 став 1 Закона о кривичном поступку Републике Српске оптужени се обавезује да надокнади трошкове кривичног поступка у износу од 423,20 КМ и паушал у износу од 250,00 КМ, све у року од 15 дана од дана правоснажности ове пресуде под пријетњом принудног извршења.

Образложење:

Републичко јавно тужилаштво, Посебно одјељење за сузбијање корупције, организованог и најтежих облика привредног криминала подигло је оптужницу број Т12 1 КТК 0001648 21 од 20.06.2024. године против оптуженог М. Н, због кривичног дјела злоупотреба службеног положаја или овлаштења из члана 315 став 2 у вези са ставом 1 Кривичног законика Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 64/17, 104/18 - одлука Уставног суда, 15/21, 89/21 и 73/23 и „Службени гласник БиХ“ број 9/24 – у даљем тексту: КЗ РС). На рочишту за наставак главног претреса 12.11.2024. године републички јавни тужилац је, на основу одредбе члана 290 Закона о кривичном поступку Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 53/12, 91/17, 66/18 и 15/21 – у даљем тексту: ЗКП РС), измијенио оптужницу тако што је прецизирао мјесто извршења кривичног дјела, док је у преосталом дијелу оптужница остала неизмијењена, након чега су бранилац оптуженог и оптужени сагласно изјавили да им није потребно додатно вријеме ради припремања одбране.

У току доказног поступка, по приједлогу оптужбе, саслушан је свједок Г. Б, као и вјештак Маида Велић. Приликом саслушања свједока Г. Б, свједоку је предочен дио записника о исказу који је дала током истраге, након чега је исти уложен у доказни материјал и то записник о саслушању свједока Г. Б, Републичко јавно тужилаштво, Посебно одјељење за сузбијање корупције, организованог и најтежих облика привредног криминала број Т12 1 КТК 0001648 21 од 07.06.2024. године. Такође, након саслушања вјештака Маиде Велић, у доказни материјал уложен је налаз и мишљење вјештака од 20.05.2024. године.

Током доказног поступка, по приједлогу оптужбе, изведени су и материјални докази и то захтјев за прикупљање доказа и обавјештења, Републичко јавно тужилаштво, Посебно одјељење за сузбијање корупције, организованог и најтежих облика привредног криминала број Т12 1 КТК 00001648 21 од 28.09.2022. године, захтјев за поступање, Управа за организовани и тешки криминалитет, Министарство унутрашњих послова Републике Српске број 03/1-230-2399/22 од 10.11.2022. године, пропратни акт, Републичка управа цивилне заштите број 25.01-743-130/22 од 27.10.2022. године, оставка В. Е. од 31.07.2019. године, рјешење о разрјешењу директора Републичке управе цивилне заштите, Влада Републике Српске број 04/1-012-2-2041/19 од 12.08.2019. године, објављено у „Службеном гласнику Републике Српске“ број 69/19, рјешење о постављењу вршиоца дужности директора Републичке управе цивилне заштите, Влада Републике Српске број 04/1-012-2-2042/19 од 12.08.2019. године објављено у „Службеном гласнику Републике Српске“ број 69/19, захтјев за прикупљање доказа и обавјештења, Републичко јавно тужилаштво, Посебно одјељење за сузбијање корупције, организованог и најтежих облика привредног криминала број Т12 1 КТК 0001648 21 од 18.01.2024. године, захтјев за прикупљање доказа и обавјештења, Републичко јавно тужилаштво, Посебно одјељење за сузбијање корупције, организованог и најтежих облика привредног криминала број Т12 1 КТК 0001648 21 од 20.03.2024. године, захтјев за прикупљање података, Управа за организовани и тешки криминалитет, Министарство унутрашњих послова Републике Српске број 03/1-230-2399/22 од 26.03.2024. године, захтјев за прикупљање података, Управа за организовани и тешки криминалитет, Министарство унутрашњих послова Републике Српске број 03/1-230-2399/22 од 26.03.2024. године, захтјев за прикупљање података, Управа за организовани и тешки криминалитет, Министарство унутрашњих послова Републике Српске број 03/1-230-2399/22 од 26.03.2024. године, захтјев за прикупљање података, Управа за организовани и тешки криминалитет, Министарство унутрашњих послова Републике Српске број 03/1-230-2399/22 од 26.03.2024. године, захтјев за поступање, Управа за организовани и

тешки криминалитет, Министарство унутрашњих послова Републике Српске број 03/1-230-2399/22 од 24.04.2024. године, пропратни акт, Генерални Секретаријат Владе Републике Српске број 04.2/052-2520/24 од 01.04.2024. године, рјешење о разрјешењу директора Републичке управе цивилне заштите, Влада Републике Српске број 04/1-012-2-2041/19 од 12.08.2019. године, рјешење о постављању вршиоца дужности директора Републичке управе цивилне заштите, Влада Републике Српске број 04/1-012-2-2042 од 12.08.2019. године, пропратни акт, Републичка управа цивилне заштите број 25.04-743-34-2/24 од 16.04.2024. године, рјешење о утврђивању статуса нераспоређеног државног службеника, Републичка управа цивилне заштите Источно Сарајево број 25.01-112-51/19 од 26.08.2019. године, рјешење о плати, Републичка управа цивилне заштите Источно Сарајево број 25.04-120-5-17/19 од 06.08.2019. године, платна листа за В. Е. од 31.08.2019. године, платна листа за В. Е. од 30.09.2019. године, платна листа за В. Е. од 31.10.2019. године, платна листа за В. Е. од 23.11.2019. године, пропратни акт, Пореска управа, Министарство финансија Републике Српске број 06/1.01/0301-052.2-3552/2024 од 28.03.2024. године, преглед обавеза и уплата пореза по одбитку за В. Е, Пореска управа, Министарство финансија Републике Српске од 2019. године, образац ПДЗ100, Пореска управа, Министарство финансија Републике Српске од 25.11.2019. године, пропратни акт Инвестиционо развојне банке Републике Српске број 10/2-13-2/24 од 05.02.2024. године, уговор о раду на неодређено вријеме за В. Е, Инвестиционо-развојна банке Републике Српске број 02/1-357-1/13 од 16.07.2013. године, рјешење о мировању права и обавеза из радног односа В. Е, Инвестиционо-развојна банка Републике Српске број 02-107-2/14 од 14.03.2014. године, рјешење о продужењу мировања права и обавеза из радног односа В. Е, Инвестиционо-развојна банка Републике Српске број 02-107-4/14 од 10.06.2014. године, рјешење о продужењу мировања права и обавеза из радног односа В. Е, Инвестиционо-развојна банка Републике Српске број 02-107-7/14 од 20.01.2015. године, рјешење о престанку мировања права и обавеза из радног односа, Инвестиционо-развојна банка Републике Српске број 02-107-9/14 од 27.06.2016. године, рјешење о мировању права и обавеза из радног односа В. Е, Инвестиционо-развојна банка Републике Српске број 02-474-2/19 од 29.07.2019. године, рјешење о престанку мировања права и обавеза из радног односа В. Е, Инвестиционо-развојна банка Републике Српске број 02-474-4/19 од 26.11.2019. године, радна књижица В. Е. број 029190, захтјев за службену сарадњу, Републичко јавно тужилаштво, Посебно одјељење за сузбијање корупције, организованог и најтежих облика привредног криминала број Т12 1 КТК 0001648 21 од 15.05.2024. године, обавјештење Агенције за државну управу Републике Српске број 23.03/127-42/24 од 20.05.2023. године, наредба за вјештачење, Републичко јавно тужилаштво, Посебно одјељење за сузбијање корупције, организованог и најтежих облика привредног криминала број Т12 1 КТК 0001648 21 од 15.05.2024. године, рјешење о исплати трошкова вјештачења, Републичко јавно тужилаштво, Посебно одјељење за сузбијање корупције, организованог и најтежих облика привредног криминала број Т12 1 КТК 00001648 21 од 19.06.2024. године, захтјев за поступање, Управа за организовани и тешки криминалитет, Министарство унутрашњих послова Републике Српске број 03/1-230-2399/22 од 30.04.2024. године, пропратни акт, Управа криминалистичке полиције, Министарство унутрашњих послова Републике Српске број 02/3-230-2399/22 од 25.04.2024. године, извод из казнене евиденције за М. Н, Одјељење за потраге и КОА, Јединица за општи криминалитет, Управа криминалистичке полиције, Министарство унутрашњих послова Републике Српске број 02/1-2-сл-34/24 од 22.04.2024. године, те пуномоћ за заступање адвоката Небојше Пантића од дана 30.05.2024. године.

По приједлогу одбране, током доказног поступка у својству свједока саслушан је оптужени, те су саслушани свједоци В. Е. и П. С. Приликом саслушања оптуженог у својству свједока, републички јавни тужилац предочавао је записник о испитивању (тада) осумњиченог М. Н. из истраге, након чега је овај записник уложен у доказни материјал и то записник о испитивању осумњиченог М. Н, Републичко јавно тужилаштво, Посебно одјељење за сузбијање корупције, организованог и најтежих облика привредног криминала број Т12 1 КТК 0001648 21 од 30.05.2024. године.

Такође, по приједлогу одбране, изведен је и материјални доказ и то записник о примопредаји дужности директора, Републичка управа цивилне заштите број 25.01-059-50-1/19 од 26.08.2019. године.

Након извођења доказа одбране, републички јавни тужилац је у доказима реплике извео Правилник о унутрашњој организацији и ситематизацији радних мјеста у Републичкој управи цивилне заштите („Службени гласник Републике Српске“ број 62/15, 81/16, 105/16 и 20/18). Одбрана је истакла приговор законитости у погледу кориштења овог доказа. Наиме, бранилац оптуженог је, оспоравајући законитост његовог коришћења, навео да је овај доказ тужилац прибавио током истраге, због чега се, према ставу браниоца, доказ који је прибављен током истраге, а чије извођење није предложено у оптужници не може користити у току главног претреса од стране оптужбе. Наведени приговор суд сматра неоснованим и то из сљедећих разлога. Наиме, одредбом члана 242 став 1 тачке д) и е) ЗКП РС прописано је да оптужница садржи приједлог о доказима које треба извести и доказе који поткрепљују наводе оптужнице. Слиједом наведеног, дискреционо је овлашћење тужиоца које ће доказе предложити у оптужници, а које зависи од његове оцјене чињеничног материјала који поткрепљује наводе оптужбе. Дакле, у смислу цитиране законске одредбе, тужиоцу није успостављена обавеза предложити у оптужници све доказе који су прикупљени у истрази, па их тужилац, према свом нахођењу, може користити и у даљем току поступка, односно током главног претреса. При томе, имајући у виду околности на које је републички јавни тужилац предложио извођење овог доказа (како то произлази из приједлога тужиоца са главног претреса, наиме да је оптуженом стављено на терет извршење кривичног дјела у вези са вршењем његове службене дужности и то као вршиоца дужности директора Републичке управе цивилне заштите, а имајући у виду наводе одбране оптуженог дате у својству свједока на главном претресу, тужилац је доказ предложио у погледу овлашћења, односно дужности директора, као и начелника одјељења за правне, кадровске и опште послове, те помоћника директора за финансијско-рачуноводствене и правне послове Републичке управе цивилне заштите), те имајући у виду фазу кривичног поступка у којој је доказ предложен (након извођења доказа одбране, што је у складу са одредбом члана 276 став 2 тачка в) ЗКП РС), суд је нашао да је овакав приговор браниоца неоснован, те прихватио наведени доказ.

У завршној ријечи републички јавни тужилац је навео да сматра доказаним да је оптужени починио кривично дјело злоупотреба службеног положаја или овлашћења из члана 315 став 2 у вези са ставом 1 КЗ РС, а такав закључак заснива како на субјективним доказима изведеним током доказног поступка, а тако и на садржини материјалних доказа. Републички јавни тужилац је у завршној ријечи потом анализирао својство службеног лица оптуженог, наводећи да је доказано да је оптужени у вријеме извршења кривичног дјела имао својство службеног лица, у смислу одредбе члана 123 став 1 тачка з) КЗ РС, при чему је укратко анализирао садржај изведених доказа који се односе на ту чињеницу. Исто тако, у завршној ријечи је навео да одбрана није имала приговора на

законитост изведених доказа, али и да је погледу чињеничног стања много тога неспорно међу самим странкама. У том смислу, истакао је да из садржине изведених доказа произлази да је В. Е. прије него што је оптужени ступио на дужност вршиоца дужности директора Републичке управе цивилне заштите, обављао дужност директора ове управе, као и да је са те дужности разријешен услед подношења оставке и то на лични захтјев. При томе, осврнуо се на околност да су рјешења о разрјешењу В. Е. са ове дужности, као и о постављењу оптуженог на дужност вршиоца дужности потом објављена у службеном гласилу Републике Српске, те да су ступила на правну снагу. Исто тако, анализирао је радно-правни статус В. Е. наводећи да из садржине проведених доказа произлази да је В. Е. био у сталном радном односу у Инвестиционо-развојној банци Републике Српске, те да су му права и обавезе из радног односа мировала за вријеме обављања функције на коју је постављен, уз обавезу да се у року од пет дана након престанка те функције врати на рад код свог послодавца. С тим у вези, истакао је да је обавеза В. Е. била да се у року од пет дана након разрјешења са функције директора Републичке управе цивилне заштите, услед подношења оставке, врати на рад у Инвестиционо-развојну банку Републике Српске. Даље је истакао да се В. Е. није вратио на рад код послодавца, него је остао у Републичкој управи цивилне заштите и то у статусу нераспоређеног државног службеника, а све на основу рјешења које је донио оптужени и којим му је утврдио право на плату коју је В. Е. претходно остваривао као директор ове управе.

У завршном излагању републички јавни тужилац је потом анализирао из којих разлога оптужба сматра да за доношење таквог рјешења нису били испуњени услови из члана 53 Закона о државним службеницима Републике Српске, те разлоге из којих оптужба сматра да је оптужени доношењем таквог рјешења прекорачио овлашћења која је имао као директор Републичке управе цивилне заштите, на који начин је прекршио одредбу члана 90 став 2 Закона о државним службеницима Републике Српске, а који то овлашћење искључиво даје Влади Републике Српске. У том смислу, републички јавни тужилац је истакао да оптужени, не само да није имао основа за доношење предметног рјешења, него да је доносећи предметно рјешење узурпирао овлашћење Владе Републике Српске прописано одредбом члана 90 став 2 наведеног закона. У завршној ријечи истакао је и да је оптужени био свјестан свог дјела, као и да је хтио његово извршење, наводећи да ове чињенице произлазе и из исказа самог оптуженог са главног претреса, али и из чињенице да наведено рјешење никада није достављено Агенцији за државну управу, а што је била обавеза оптуженог као директора Републичке управе цивилне заштите. Тужилац је у завршној ријечи анализирао и тврдњу одбране да је оптужени само потписао предметно рјешење, а да је само рјешење припремила правна служба Републичке управе цивилне заштите, односно свједок Г. Б. као начелник те службе. У том погледу, истакао је да из исказа свједока Г. Б. неспорно произлази да је она припремила предметно рјешење, али да је то учинила искључиво по налогу оптуженог, као и да из укупности изведених доказа неспорно произлази да је оптужени дао налог за доношење таквог рјешења. Према ставу оптужбе, такву тврдњу поткрепљује и исказ свједока П. С, нарочито у дијелу да је оптужени разматрао могућност за измјену Правилника о унутрашњој организацији и ситематизацији радних мјеста у Републичкој управи цивилне заштите, а којом би се В. Е. обезбиједило стално радно мјесто у тој управи. Поред наведеног, у завршној ријечи је истакао и да је доказано да је оптужени знао да нису испуњени законски услови за доношење рјешења, на који начин је В. Е. омогућио да три мјесеца по истеку мандата прима плату директора, те му је на тај начин прибавио имовинску корист на име новчаних примања по основу бруто плате у износу од 12.036,56 КМ, а све на штету средстава Републичке управе цивилне заштите Републике Српске одобрених буџетом. У погледу износа бруто плате, републички јавни

тужилац је образложио став оптужбе да одредба члана 2 став 2 Закона о платама запослених у органима управе прописује да плата представља бруто плату, док је одредбом члана 2 став 3 истог закона прописано да су у свим елементима који чине плату из става 1 овог члана садржани порез на доходак и доприноси, услед чега оптужба сматра да наведени износ и представља имовинску корист која је доношењем рјешења прибављена В. Е.

Закључно, републички јавни тужилац је истакао да је доказан умишљај оптуженог, као и намјера да другом прибави корист, али и сви остали елементи кривичног дјела из члана 315 став 2 у вези са ставом 1 КЗ РС, те предложио да суд доноси осуђујућу пресуду, којом ће оптуженог осудити на казну затвора, те га обавезати да плати трошкове кривичног поступка. Поред наведеног, оптужба је у завршном излагању предложила и да суд оптуженом изрекне мјеру безбједности забране вршења позива, дјелатности или дужности из члана 77 КЗ РС и то као службеног лица у органима власти у државним органима и институцијама јавне власти које врше управне, стручне или друге послове у оквиру права и дужности власти која их је основала, те предложила да се од оптуженог одузме имовинска корист, те у цјелости досуди постављени имовинскоправни захтјев Републике Српске.

Бранилац оптуженог је у завршној ријечи навео да одбрана не спори да је оптужени потписао предметно рјешење, али су, према ставу одбране, спорне околности под којима је дошло до сачињавања, а потом и потписивања самог рјешења. Даље је истакао да су свједоци В. Е. и Г. Б, као и сам оптужени, потврдили да је оптужени 26.08.2019. године ступио на дужност вршиоца дужности директора Републичке управе цивилне заштите, те да је тог истог дана расправљано шта ће се догодити са В. Е. и то са аспекта потреба саме Републичке управе цивилне заштите, појашњавајући да је В. Е. био потребан овој управи и то због континуитета у њеном раду, али и потребе да се наставе међународни пројекти у којима је претходно учествовао. Према ставу браниоца, управо то су били мотиви заостанак В. Е. у овом органу управе. У том смислу, истакао је да је свједок Г. Б. сама потврдила да је она сугерисала оптуженом и нашла рјешење заостанак В. Е. на раду у Републичкој управи цивилне заштите, при чему истиче да је сама свједокиња потврдила да је сматрала да је доношење таквог рјешења законито, а да би у супротном била дужна упозорити оптуженог на његову незаконитост. Даље је навео да из записника о примопредаји дужности од 26.08.2019. године произлази да оптуженом тога дана нису била предати законски и подзаконски прописи који се односе на рад и функционисање Републичке управе цивилне заштите, као и да оптужени у том тренутку није ни знао за правни оквир у којем је тек почео дјеловати. Истиче и да из provedених доказа произлази да оптужени није био упознат да доношењем спорног рјешења крши закон, те да је вјеровало ставу Г. Б, која је понудила рјешење заостанак В. Е. на раду, а посебно имајући у виду да је оптужени економиста, а не правник. У завршној ријечи бранилац је истакао и да се предметно кривично дјело из члана 315 став 2 у вези са ставом 1 КЗ РС може починити само са умишљајем, те да из садржине изведених доказа произлази да оптужба није доказала постојање умишљаја на страни оптуженог. У погледу прибављене имовинске користи, бранилац је истакао да је В. Е. био у радном односу у Инвестиционо-развојној банци Републике Српске, а у Републичкој управи цивилне заштите је радио и добио плату, наводећи да остварена плата не може бити корист, већ да представља еквивалент уложеном раду, који је В. Е. неспорно обављао у Републичкој управи цивилне заштите. Посебно је истакао да се износ наведен у диспозитиву оптужнице од 12.036,56 КМ односи на бруто плату, при чему се 31% од наведеног износа враћа у буџет, јер се односи на порезе и доприносе, па сматра да корист

ни у ком случају не досеже износ потребан за постојање квалификованог облика кривичног дјела из члана 315 став 2 КЗ РС, већ да се ради о износу који је испод те границе. Такође, истакао је и да би евентуалним досуђивањем имовинскоправног захтјева, износ од 31% од наведене суме био два пута уплаћен у буџет и то једном приликом исплате плате В. Е, а други пут евентуалним досуђивањем имовинскоправног захтјева, при чему је истакао да то наводи само у контексту прибављене користи, која никако не прелази износ од 10.000,00 КМ. На крају, бранилац оптуженог је истакао да оптужба није доказала умишљај оптуженог, те предложио да суд, услед недостатка овог законског елемента кривичног дјела, донесе ослобађајућу пресуду.

Оптужени се у завршној ријечи придружио наводима свога браниоца, те истакао да није крив за кривично дјело за које је оптужен, појашњавајући да Закон о државним службеницима Републике Српске изричито не забрањује доношење рјешења о утврђивању статуса нераспоређених државних службеника и у осталим ситуацијама, а не само у случају истека мандата, како то интерпретира оптужба. Истакао је и да наредбу за доношење предметног рјешења није дао, наводећи да никада није ни издао било какву наредбу док је обављао наведену функцију. Такође, навео је да је Инвестиционо-развојна банка Републике Српске у стопроцентном власништву Владе Републике Српске, па због тога се може сматрати да је В. Е. остваривао плату из буџета Републике Српске, али и да се приликом потписивања предметног рјешења руководио искључиво интересима Републике Српске и Републичке управе цивилне заштите, а не својим или интересима В. Е. Даље, навео је да пошту у Републичкој управи цивилне заштите не доставља директор, па му због тога није ни познато да ли је предметно рјешење достављено Агенцији за државну управу. Исто тако, истакао је да у конкретном случају може бити оштећен само буџет Републике Српске, али и да В. Е. није остварио никакву корист, јер је у Републичкој управи цивилне заштите радио и зарадио плату. На крају, истакао је да му није био познат законски оквир, да није имао мотива за доношење рјешења којим би В. Е. била остварена корист, да није поступао умишљајно, те предложио да суд због свега наведеног донесе ослобађајућу пресуду.

У смислу одредбе члана 295 став 2 ЗКП РС суд је оцијенио све изведене доказе како појединачно, тако и у вези са осталим доказима, па је одлучио као у изреци пресуде из следећих разлога.

Прије свега, надлежност Окружног суда у Бањалуци, Посебног одјељења за сузбијање корупције, организованог и најтежих облика привредног криминала произлази из одредбе члана 13 став 1 тачка 36) Закона о сузбијању корупције, организованог и најтежих облика привредног криминала („Службени гласник Републике Српске“ број 39/16 и 91/17). Овом одредбом наведеног закона прописано је да је Посебно одјељење овог суда надлежно, између осталог, за кривично дјело злоупотреба службеног положаја или овлашћења из члана 315 КЗ РС у случају када је учинилац кривичног дјела службено или одговорно лице изабрано или именовано од Народне скупштине Републике Српске, Владе Републике Српске и њених министарстава или Високог судског и тужилачког савјета. Из проведених доказа, који ће бити образложени у наставку, произлази да је оптужени у вријеме извршења кривичног дјела из изреке пресуде имао својство службеног лица, јер је обављао дужност вршиоца дужности директора Републичке управе цивилне заштите Републике Српске, на коју дужност је постављен одлуком Владе Републике Српске, а на терет му је стављено кривично дјело из члана 315 став 2 КЗ РС, па произлази да је Окружни суд у Бањалуци,

Посебно одјељење за сузбијање корупције, организованог и најтежих облика привредног криминала надлежан за вођење овог кривичног поступка.

Према одредби члана 315 став 1 КЗ РС, кривично дјело злоупотреба службеног положаја или овлашћења чини службено или одговорно лице које искориштавањем свог службеног положаја или овлашћења, прекорачењем границе свог службеног овлашћења или неизвршењем своје службене дужности прибави себи или другом неку корист, другом нанесе штету или теже повриједи права другог. Тежи облик кривичног дјела из члана 315 став 2 КЗ РС, који се оптуженом стављао на терет, постоји ако је дјелом из члана 315 став 1 КЗ РС прибављена имовинска корист у износу који прелази 10.000 КМ, са прописаном казном затвора од једне до десет година. Дакле, елементи законског бића тежег облика кривичног дјела злоупотреба службеног положаја или овлашћења из члана 315 став 2 КЗ РС, које се оптуженом стављало на терет, јесу својство учиниоца (службено или одговорно лице), радња извршења (искориштавање свог службеног положаја или овлашћења, прекорачење границе свог службеног овлашћења или неизвршење своје службене дужности) и посљедица (прибављање себи или другом имовинске користи у износу који прелази 10.000,00 КМ). При томе, ово кривично дјело могуће је извршити само са умишљајем.

Полазећи од оваквог законског описа бића предметног кривичног дјела, његово прво битно обиљежје представља својство учиниоца. Према законском опису кривичног дјела из члана 315 став 2 КЗ РС, ово кривично дјело може починити само службено или одговорно лице. При томе, оптужница је теретила оптуженог да је кривично дјело починио у својству службеног лица и то у својству вршиоца дужности директора Републичке управе цивилне заштите Републике Српске.

Из садржине доказа изведених пред овим судом, а што није било спорно ни међу странкама, суд је утврдио да је оптужени у периоду обухваћеном изреком пресуде имао својство службеног лица, тако што је у овом периоду обављао дужност вршиоца дужности директора Републичке управе цивилне заштите Републике Српске.

Наиме, из рјешења о постављењу вршиоца дужности директора Републичке управе цивилне заштите број 04/1-012-2-2042/19 од 12.08.2019. године утврђено је да је Влада Републике Српске на својој 32. сједници, која је одржана 12.08.2019. године, донијела рјешење којим је оптужени постављен за вршиоца дужности директора Републичке управе цивилне заштите. Такође, из садржине „Службеног гласника Републике Српске“ број 69/19 утврђено је да је наведено рјешење потом објављено у службеном гласилу Републике Српске и то дана 22.08.2019. године, те да је ступило на снагу наредног дана од дана објављивања, тј. 23.08.2019. године.

Исто тако, да је оптужени у периоду обухваћеном изреком пресуде обављао дужност вршиоца дужности директора Републичке управе цивилне заштите, поред наведених материјалних доказа, потврдили су и свједоци Г. Б, В. Е. и П. С, као и сам оптужени.

Тако, свједок Г. Б. је у свом исказу са главног претреса навела да је током 2019. године (као и прије и после тога) била запослена у Републичкој управи цивилне заштите у Источном Сарајеву. У овој институцији запослена је око 20 година, а око 15 година је начелник одјељења за правне, кадровске и опште послове. Током свједочења потврдила је да је оптужени ступио на дужност вршиоца дужности директора 2019.

године, наводећи да је то било у мјесецу августу или септембру, те да јој је познато да је на ту дужност ступио одлуком Владе Републике Српске. Исто тако, свједок П. С. је у исказу са главног претреса навео да је у Републичкој управи цивилне заштите запослен од 2001. године, док је током 2019. године такође радио у овој институцији и то на мјесту помоћника директора за финансијско - рачуноводствене и правне послове. У погледу оптуженог, појаснио је да се сјећа да је он преузео функцију вршиоца дужности директора и то од В. Е, наводећи да је то било у августу или септембру 2019. године. Исто тако, свједок В. Е. је потврдио га да је током 2019. године, на мјесту дужности директора Републичке управе цивилне заштите Републике Српске, наслиједио оптужени и то у својству вршиоца дужности те функције. Поред тога, приликом свједочења на главном претресу и оптужени је потврдио да је одлуком Владе Републике Српске током 2019. године постављен за вршиоца дужности директора ове управе (и то након разговора са тадашњим предсједником Владе, односно чланом Предсједништва Босне и Херцеговине из Републике Српске), па је потом одлука о његом постављењу и објављена у службеном гласилу Републике Српске, након чега је 26.08.2019. године и преузео ову дужност.

У односу на ове околности, суд је поклонио вјеру исказима наведених свједока, као и оптуженог, будући да се у овом дијелу међусобно надопуњују (уз мање датумско одступање у погледу времена ступања на дужност оптуженог), представљају једну логичну цјелину и као такви су међусобно сагласни, те потврђени наведеним материјалним доказима. Исто тако, наведеним материјалним доказима суд је поклонио вјеру, јер су у питању исправе сачињене од стране надлежних државних органа, које током поступка ни на који начин нису оспорене, док из истих неспорно произлази да је оптужени ступио на дужност вршиоца дужности директора Републичке управе цивилне заштите 23.08.2019. године, те да је ову дужност обављао у периоду обухваћеном изреком пресуде и то почевши од 26.08.2019. године.

Према одредби члана 123 став 1 тачка 3) КЗ РС службено лице је изабрани или именовани функционер у органима законодавне, извршне и судске власти, јединице локалне самоуправе и у другим органима и јавним установама или службама које врше одређене управне, стручне и друге послове у оквиру права и дужности власти која их је основала; судија уставног суда, судија, тужилац, правобранилац; лице које стално или повремено врши службену дужност у наведеним јавним органима или установама, нотар, извршитељ и арбитар, овлаштено лице у привредном друштву или у другом правном лицу којем је законом или другим прописом донесеним на основу закона или закљученог уговора о арбитражи повјерено вршење јавних овлаштења, а које у оквиру тих овлаштења врши одређену дужност, те друго лице које врши одређену службену дужност на основу овлаштења из закона или другог прописа донесеног на основу закона и лице којем је фактички повјерено вршење појединих службених дужности.

С друге стране, из одредбе члана 2 Закона о републичкој управи („Службени гласник Републике Српске“ број 115/18, 111/21, 15/22 и 56/2022, „Службени гласник Босне и Херцеговине“ број 84/22 - одлука Уставног суда БиХ и „Службени гласник Републике Српске“ број 132/22 и 90/2023) произлази да је републичка управа дио извршне власти Републике Српске која врши послове управе у оквиру права и дужности Републике Српске. Такође, из одредбе члана 36 истог закона произлази да је Републичка управа цивилне заштите самостална републичка управа која обавља управне и друге стручне послове који се односе на задатке наведене у члану 36 овог закона.

Довођењем у везу рјешења о постављењу вршиоца дужности директора Републичке управе цивилне заштите од 12.08.2019. године, које је потом објављено у „Службеном гласнику Републике Српске“ дана 22.08.2019. године и ступило на снагу 23.08.2019. године са исказима свједока Г. Б, В. Е. и П. С, као и са исказом самог оптуженог, суд је утврдио да је оптужени у периоду обухваћеном изреком пресуде имао својство службеног лица, јер је одлуком Владе Републике Српске постављен за вршиоца дужности директора Републичке управе цивилне заштите, која је самостална републичка управа у оквиру извршне власти Републике Српске, па произлази да је оптужени у периоду обухваћеном изреком пресуде био именовани функционер у органу извршне власти у смислу одредбе члана 123 став 1 тачка 3) КЗ РС.

Сљедеће битно обиљежје кривичног дјела из члана 315 став 2 КЗ РС представља радња извршења. Радња извршења предметног кривичног дјела одређена је алтернативно и према њој дјело се јавља у три вида: као искориштавање службеног положаја или овлаштења, прекорачење граница службеног овлаштења и невршење службене дужности. Облик радње извршења који се јавља у виду прекорачења граница службеног овлаштења, који се оптуженом стављао на терет оптужницом Републичког јавног тужилаштва, постоји када службено лице поступа изван својих овлаштења, изван своје стварне надлежности. Наиме, прекорачење граница свог службеног овлашћења је облик радње извршења овог кривичног дјела који се састоји у предузимању радње за коју одређено службено лице није овлашћено и која се налази изван граница његових службених овлашћења. Починилац дјела прелази границе својих службених овлаштења, јер предузима службену радњу која је у надлежности другог службеног лица (више или ниже инстанце), или пак припада сасвим другој служби, односно органу.

Оптужница је теретила оптуженог да је прекорачио границе својих службених овлашћења тако што је дана 26.08.2019. године донио рјешење о утврђивању статуса нераспоређеног државног службеника Републичке управе цивилне заштите Републике Српске број 25.01-112-51/19 којим је В. Е. утврдио статус нераспоређеног државног службеника, те право на плату коју је В. Е. остваривао као директор Републичке управе цивилне заштите Републике Српске према последњем рјешењу о плати број 25.04-120-5-17/19 од 06.08.2019. године. Према оптужници, бланкетни прописи који одређују границе службених овлашћења оптуженог и које је, према наводима оптужнице, оптужени прекршио, представљају одредбе члана 53 став 2 и члана 90 став 2 Закона о државним службеницима Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 118/08, 117/11, 37/12 и 57/16).

Прије свега, из проведених доказа суд је утврдио, а што међу странкама није било спорно, да је В. Е. дана 31.07.2019. године поднио оставку на мјесто директора Републичке управе цивилне заштите.

Наиме, из оставке В. Е. од 31.07.2019. године утврђено је да је В. Е. наведеног дана Влади Републике Српске упутио писмену оставку на мјесто директора Републичке управе цивилне заштите из, како је наведено у самој оставци, личних разлога. Из истог доказа утврђено је да је наведена оставка примљена на протокол Министарства управе и локалне самоуправе дана 31.07.2019. године. Такође, из рјешења о разрјешењу директора Републичке управе цивилне заштите број 04/1-012-2-2041/19 од 12.08.2019. године утврђено је да је Влада Републике Српске, на својој 32. сједници, одржаној дана 12.08.2019. године, донијела рјешење којим је В. Е. разријешен дужности директора Републичке управе цивилне заштите и то, како је наведено у тачки 1. овог рјешења, на лични захтјев. Поред наведеног, из „Службеног гласника Републике Српске“ број 69/19

утврђено је да је наведено рјешење потом објављено у „Службеном гласнику Републике Српске“ и то дана 22.08.2019. године, те да је ступило на снагу наредног дана од дана објављивања, тј. 23.08.2019. године.

С друге стране, да је В. Е. поднио оставку на мјесто директора Републичке управе цивилне заштите произлази и из исказа свједока Г. Б. и В. Е, као и исказа самог оптуженог.

У том погледу, свједок Г. Б. је у свом исказу са главног претреса потврдила да познаје В. Е. и то тако што је био директор Републичке управе цивилне заштите. Навела је да је на ту функцију дошао 2014. године и наведену дужност је обављао неколико година. Исто тако, навела је да је В. Е. прије 2019. године био разријешен те дужности, а познато јој је да је након судског поступка који је потом покренуо (јер се жалио што је био разријешен) поново био постављен, односно враћен на функцију директора, јер је успио у том судском поступку. Свједок се није са сигурношћу могла сјетити када се то догодило, наводећи да је то било 2018. или 2019. године, при чему је навела да јој је познато да је В. Е. Влада Републике Српске поново поставила на ту функцију, на којој се затим задржао око три мјесеца. Наведену дужност В. Е. престао је обављати након што га је Влада поново разријешила (наводећи да је то било 2018. или 2019. године), при чему се изјаснила да није сигурна у разлог разрјешења, појашњавајући да је можда и поднио оставку, те да је од тада прошло пет година, због чега се не може сјетити свих детаља. Након што јој је на ове околности предочен записник из истраге, свједок се изјаснила да је тачно оно што је рекла у истрази, када је изјавила да јој је познато да се В. Е. на основу пресуде и нове одлуке Владе вратио на мјесто директора и да је ту функцију обављао нека три мјесеца, када је поднио оставку. При томе, на претресу је појаснила да је могуће да јој је тужилац приликом саслушања у истрази предочио неки папир на основу којег је тада била сигурна да је В. Е. поднио оставку. У том смислу, суд у овом дијелу прихвата исказ свједока Г. Б. из истраге, када се прецизно изјаснила о подношењу оставке В. Е, при чему је и на главном претресу појаснила зашто се тада боље сјећала ове чињенице, појашњавајући у исказу са главног претреса ову околност.

Да је В. Е. поднио оставку на дужност директора наведене управе, потврдио је и сам В. Е. Наиме, приликом свједочења на главном претресу појаснио је да је током 2014. године прво постављен за вршиоца дужности ове управе, а након тога (пошто је спроведен конкурс) постављен је и за директора. Даље је појаснио да га је потом Влада смијенила током 2016. године, након чега је поднио тужбу надлежном суду, па је, након што је добио пресуду да је незаконито смијењен, одлуком Владе Републике Српске, враћен на ову функцију и то у јулу мјесецу 2019. године. На тој функцији се, како је појаснио приликом свједочења на главном претресу, није дуго задржао, јер је поднио оставку, па га је Влада потом разријешила. Коначно, да је В. Е. поднио оставку на ову функцију потврдио је и сам оптужени приликом свједочења на главном претресу.

Према наведеном, у погледу околности да је В. Е. поднио оставку на мјесто директора Републичке управе цивилне заштите, суд је ово чињенично утврђење засновао, прије свега, на наведеним материјалним доказима, при чему ови докази током поступка ни на који начин нису оспоравани, те су у суштини и у битним дијеловима у сагласности са исказима наведених свједока, односно исказом оптуженог. При томе, ситне непрецизности у исказима свједока у погледу ове околности не могу бити разлог за њихово неприхватање у овом дијелу, јер су свједоци свједочили по свом сјећању,

појашњавајући на главном претресу поједине детаље исказа из истраге, што се односи на свједочење свједока Г. Б, о чему је суд навео разлоге.

Такође, из проведених доказа суд је утврдио да је В. Е. дана 16.07.2013. године засновао радни однос на неодређено вријеме у Инвестиционо-развојној банци Републике Српске, као и да му је накнадно у више наврата утврђено мировање права и обавеза из радног односа и то због обављања дужности директора Републичке управе цивилне заштите.

Ове чињенице утврђене су из уговора о раду на неодређено вријеме за В. Е, Инвестиционо-развојна банке Републике Српске број 02/1-357-1/13 од 16.07.2013. године, рјешења о мировању права и обавеза из радног односа В. Е, Инвестиционо-развојна банка Републике Српске број 02-107-2/14 од 14.03.2014. године, рјешења о продужењу мировања права и обавеза из радног односа В. Е, Инвестиционо-развојна банка Републике Српске број 02-107-4/14 од 10.06.2014. године, рјешења о продужењу мировања права и обавеза из радног односа В. Е, Инвестиционо-развојна банка Републике Српске број 02-107-7/14 од 20.01.2015. године, рјешења о престанку мировања права и обавеза из радног односа, Инвестиционо-развојна банка Републике Српске број 02-107-9/14 од 27.06.2016. године, рјешења о мировању права и обавеза из радног односа В. Е, Инвестиционо-развојна банка Републике Српске број 02-474-2/19 од 29.07.2019. године, рјешења о престанку мировања права и обавеза из радног односа В. Е, Инвестиционо-развојна банка Републике Српске број 02-474-4/19 од 26.11.2019. године, као и радне књижице на име В. Е. број 029190.

Наиме, из уговора о раду на неодређено вријеме за В. Е. од 16.07.2013. године утврђено је да је В. Е. дана 16.07.2013. године у овој институцији засновао радни однос на неодређено вријеме. С друге стране, из рјешења о мировању права и обавеза из радног односа В. Е. од 14.03.2014. године утврђено је да је В. Е. одређено мировање права и обавеза из радног односа и то почев од 07.03.2014. године. У овом рјешењу, као разлог мировања права и обавеза из радног односа, наведено је да права и обавезе радника мирују за вријеме обављања функције вршиоца дужности директора Републичке управе цивилне заштите, уз обавезу радника да се у року од пет радних дана од истека права на мировање врати на рад.

Поред тога, из рјешења о продужењу мировања права и обавеза из радног односа В. Е. од 10.06.2014. године утврђено је да је В. Е. продужено мировање права и обавеза из радног односа у Инвестиционо-развојној банци и то почев од 06.06.2014. године, за вријеме обављања функције вршиоца дужности директора Републичке управе цивилне заштите, уз обавезу радника да се у року од пет радних дана од истека права на мировање врати на рад. Исто тако, из рјешења о продужењу мировања права и обавеза из радног односа В. Е. од 20.01.2015. године утврђено је да је В. Е. продужено мировање права и обавеза из радног односа у Инвестиционо-развојној банци и то почев од 01.01.2015. године до истека периода од пет година, а за вријеме обављања дужности директора Републичке управе цивилне заштите, уз обавезу радника да се у року од пет радних дана од истека права на мировање врати на рад. Такође, из рјешења о престанку мировања права и обавеза из радног односа од 27.06.2016. године утврђено је да је В. Е. утврђен престанак мировања права и обавеза из радног односа са даном 25.06.2016. године и то након разрјешења са дужности директора Републичке управе цивилне заштите.

Коначно, из рјешења о мировању права и обавеза из радног односа В. Е, Инвестиционо-развојна банка Републике Српске број 02-474-2/19 од 29.07.2019. године утврђено је да је В. Е. одређено мировање права и обавеза из радног односа и то почев од 26.07.2019. године.

У овом рјешењу, које је претходило догађајима описаним у изреци пресуде, као разлог мировања права и обавеза из радног односа, наведено је да права и обавезе радника мирују за вријеме обављања функције директора Републичке управе цивилне заштите и то почев од 26.07.2019. године, уз обавезу радника да се у року од пет радних дана од истека права на мировање врати на рад код послодавца, односно у Инвестиционо-развојну банку Републике Српске. Поред тога, из рјешења о престанку мировања права и обавеза из радног односа В. Е, Инвестиционо-развојна банка Републике Српске број 02-474-4/19 од 26.11.2019. године суд је утврдио да се В. Е. вратио на рад у ову институцију дана 24.11.2019. године. Наведеним материјалним доказима суд је поклонио вјеру, јер су у питању исправе сачињене од стране надлежних државних органа, које током поступка ни на који начин нису оспорене.

Осим наведених материјалних доказа, чињенично утврђење да је В. Е. био у радном односу на неодређено вријеме у Инвестиционо-развојној банци Републике Српске, као и да му је у више наврата утврђено мировање права и обавеза из радног односа и то због обављања дужности директора Републичке управе цивилне заштите, суд је утврдио и на основу исказа свједока В. Е, Г. Б, те П. С.

Тако, свједок В. Е. је навео да је радио у Инвестиционо-развојној банци Републике Српске и то у сталном радном односу, те је појаснио да је, након што је постављен на функцију прво вршиоца дужности, а потом и директора Републичке управе цивилне заштите добио рјешење, како се овај свједок изјаснио, о замрзавању радног мјеста и то док обавља наведену функцију. Такође, потврдио је да се у Инвестиционо-развојну банку вратио на рад током новембра мјесеца 2019. године. Ове чињенице потврдила је и свједок Г. Б, која се такође изјаснила на ове околности. Тако, појаснила је да јој је познато да је В. Е. био запослен у Инвестиционо-развојној банци Републике Српске када је први пут постављен на дужност директора Републичке управе цивилне заштите, а за каснији период је изјавила да јој није познато. Исто тако, свједок П. С. је навео да му није познато са које позиције је у Републичку управу цивилне заштите дошао В. Е, али зна да је дошао из Инвестиционо-развојне банке, појашњавајући да му није било познато какав му је радно-правни статус у тој институцији.

У погледу околности да је В. Е. био у сталном радном односу у Инвестиционо-развојној банци Републике Српске, да су му права и обавезе из радног односа мировала за вријеме обављања функције директора Републичке управе цивилне заштите и то почев од 26.07.2019. године, уз обавезу радника да се у року од пет радних дана од истека права на мировање врати на рад код послодавца, односно Инвестиционо-развојне банке Републике Српске, те да се В. Е. у ову институцију вратио на рад 24.11.2019. године, суд је утврдио из наведених материјалних доказа о радно-правном статусу В. Е. Наиме, ови докази током поступка ни на који начин нису оспоравани, те су у суштини и у битним дијеловима у сагласности са исказима свједока В. Е, Г. Б. и П. С, док ситне непрецизности у исказима свједока у погледу ових околности не могу бити разлог за њихово неприхватање у овом дијелу, јер су свједоци свједочили по свом сјећању, наводећи у погледу ових околности оно што им је познато.

Даље, из проведених доказа, неспорно је утврђено да је оптужени дана 26.08.2019. године донио рјешење о утврђивању статуса нераспоређеног државног службеника за В. Е. број 25.01-112-51/19. Ова чињеница међу странкама такође није била спорна.

Наиме, из наведеног рјешења утврђено је да је тачком 1. изреке рјешења оптужени В. Е. утврдио статус нераспоређеног државног службеника, почевши од 23.08.2019. године, а најдуже три мјесеца, при чему је у истој тачки наведено да је В. Е. рјешењем Владе Републике Српске број 04/1-012-2-2041/19 од 12.08.2019. године разријешен дужности директора Републичке управе цивилне заштите и то јер је поднио писану оставку. Такође, тачком 2. изреке овог рјешења, оптужени је утврдио да В. Е. има право на плату коју је остваривао према посљедњем рјешењу прије стицања статуса нераспоређеног државног службеника, тј. према рјешењу о плати број 25.04-120-5-17/19 од 06.08.2019. године, као и да ће се коначно рјешење доставити Агенцији за државну управу ради вођења евиденције о интерном тржишту рада у оквиру Централног регистра кадрова. Тачком 4. изреке предметног рјешења одређено је да оно ступа на снагу даном доношења, те да ће се примјењивати од 23.08.2019. године. У преамбули наведеног рјешења наведено је да је исто донесено на основу члана 65 Закона о републичкој управи, те чланова 53 и 92 Закона о државним службеницима.

У погледу доношења овог рјешења, оптужени је у свом исказу на главном претресу потврдио да је донио предметно рјешење, али је оспорио начин на који је оно донесено. Из наведених разлога, ова чињеница, која је међу странкама била спорна и коју је овај суд утврђивао на основу савјесне и брижљиве оцјене изведених доказа, како појединачно, тако и у међусобној вези, односи се на супротстављене тезе оптужбе и одбране о начину на који је донесено предметно рјешење.

Прије свега, када су у питању околности које су непосредно претходиле доношењу предметног рјешења, суд је пошао од исказа оптуженог, те исказа свједока В. Е. и П. С, који су у овом дијелу сагласни и компактни, па их суд у овом дијелу и прихвата. Тако, оптужени је у исказу са главног претреса навео да је након што је именован на функцију вршиоца дужности директора Републичке управе цивилне заштите (те након што је рјешење о именовању ступило на правну снагу) у понедјељак, 26.08.2019. године дошао у просторије Републичке управе цивилне заштите у Источном Сарајеву (гдје је затекао присутне раднике), те је током дана одржавао састанке са В. Е, Г. Б. и Б. К. У исказу са главног претреса даље је навео да је истог дана дјеловала и комисија за примопредају дужности, те да је сачињен записник о примопредаји дужности. У погледу ових околности суд прихвата исказ оптуженог, с обзиром да је сагласан исказима свједока В. Е. и Г. Б. (у дијелу да је оптужени у Републичку управу цивилне заштите дошао 26.08.2019. године, да је тога дана ступио на дужност, да је потом извршена примопредаја дужности између њега и В. Е, као и да је о томе сачињен записник). Такође, из записника о примопредаји дужности директора, Републичка управа цивилне заштите број 25.01-059-50-1/19 од 26.08.2019. године произлази да је примопредаја извршена 26.08.2019. године.

С друге стране, свједок Г. Б. је потврдила да је 26.08.2019. године она припремила записник о примопредаји између претходног директора (В. Е.) и оптуженог, те навела да је након сачињавања тог записника, урађено и све остало, укључујући и доношење предметног рјешења. Навела је и да је оптужени у Републичку управу цивилне заштите први пут дошао тога дана када је постављен, прије тога није га виђала, нити познавала.

Коначно, навела је да је њено радно мјесто у Источном Сарајеву, гдје је сједиште Републичке управе цивилне заштите, те да је рјешење и донесено у Источном Сарајеву. Ове околности потврдио је и свједок В. Е, који је у битном потврдио наводе свједока Г. Б.

Такође, у погледу начина доношења предметног рјешења, оптужени је у исказу са главног претреса навео да је истог дана имао разговор са В. Е, те да се тај разговор односио на питања чиме је све оптерећен рад Републичке управе цивилне заштите, који су проблеми и од када датирају, наводећи да су се проблеми односили на нарушене међуљудске односе, нарушену комуникацију са Министарством безбједности Босне и Херцеговине, са локалним заједницама, са Ватрогасним савезом, те појашњавајући да до тог тренутка за наведене проблеме није детаљно знао, а са истима га је упознао претходни директор, односно В. Е. и уз његову помоћ је покушао да сагледа шта су то терети који ће бити на његовим леђима у наредном периоду.

С друге стране, у исказу са главног претреса, појаснио је да је мотив за останак В. Е. на раду у Републичкој управи цивилне заштите био да се превазиђе проблем, односно сукоб са Министарством безбједности Босне и Херцеговине и са рјешавањем питања у вези броја 112 за хитне позиве, те да је идеја била да В. Е. бар три мјесеца остане на тим пословима, јер је он дужио тај предмет и био задужен за преговоре и за састанке у вези са тим питањима.

Да су оптужени и В. Е, након што је оптужени ступио на дужност, водили разговор о проблемима у раду Републичке управе цивилне произлази и из исказа свједока В. Е. Наиме, у погледу ове околности, у свом исказу са главног претреса, овај свједок је навео да су том приликом разговарали о проблемима, да је он сам раније започео процесе сарадње са Европском унијом и Русијом, али и да је идеја била да остане на раду у Републичкој управи цивилне заштите како би оптуженог увео у наведену проблематику, појашњавајући да су имали нарочите проблеме са Министарством безбједности Босне и Херцеговине, па су размишљали како да најбоље заштите интересе Републичке управе цивилне заштите.

На ове околности саслушан је и свједок П. С, који је навео да, колико је он упознат, идеја је била да В. Е. у одређеном периоду буде запослен у стални радни однос и да му се дају послови шефа за ИТ послове и оперативно- комуникацијске центре, а то су у ствари послови који се односе на питање броја 112 за хитне позиве. Такође, навео је да су након тога радили и неке приједлоге верзија измјене Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији, али тај Правилник није одобрен или није прошао на Влади, појашњавајући да не зна тачно из којих разлога није прошао, али радило се на измјени систематизације, између осталог и у том правцу и у тој радној верзији је био систематизован ИТ сектор, али је све остало на покушајима.

Према томе, доводећи у везу исказ оптуженог са главног претреса са исказима свједока В. Е. и П. С, које у овом дијелу суд прихвата као међусобно сагласне, суд је неспорно утврдио да је оптужени одржао састанак са В. Е, те да је из горе наведених разлога одлучио да В. Е. остане на раду у Републичкој управи цивилне заштите и након што је разријешен функције директора ове управе.

Коначно, у погледу начина на који је предметно рјешење донесено, суд је нарочитио савјесно и брижљиво оцијенио изведене доказе, како појединачно, тако и у међусобној вези, те утврдио да је предметно рјешење донесено по налогу оптуженог, а

не по приједлогу или сугестији правне службе Републичке управе цивилне заштите Републике Српске, што је била теза одбране и то из сљедећих разлога.

Наиме, оптужени је у исказу са главног претреса тврдио да је, током састанка који су имали у процесу примопредаје дужности, питао В. Е. за његов став, наводећи да је он давао своје приједлоге, познато му је да је консултована правна служба и да је правна служба у току тог истог дана донијела спорно рјешење, које јесте он потписао. Такође, навео је да никакву наредбу никоме није издао за доношење оваквог рјешења, наводећи да га јесте прихватио, вјерујући правној служби да је оно законито и да је у складу са законом и да тиме штите интересе Републичке управе цивилне заштите. Током унакрсног испитивања, оптужени је навео да је приједлог правне службе, односно Г. Б. био да се донесе овакво рјешење и то из разлога да се ријеши ситуација, наводећи да га је приликом примопредаје В. Е. упознао са низом проблема за које није знао да постоје у Републичкој управи цивилне заштите, те појашњавајући да је ситуација да на његова леђа ставе све те проблеме, у дану када је дошао, за њега у том тренутку била неприхватљива. Приликом свједочења на главном претресу, оптужени је навео и да му је приликом састанка В. Е. саопштио да он неће проблеме ставити на његов терет, наводећи да, ако је био приједлог В. Е. да се то тако уради, онда је то тако и прихватио. Навео је и да је такво рјешење донио јер је правна служба тако предложила, те такође навео да сада има више искуства и зна како може закон да се заобиђе, а да не одговара кривично, појашњавајући да би то урадио доносећи рјешење о повећаном обиму посла, да је то коришћење закона да кривично не одговара, јер закон дозвољава руководећем органу да на основу повећаног обима посла некога ангажује.

На околност начина на који је донесено предметно рјешење саслушан је и свједок В. Е. Приликом свједочења на главном претресу овај свједок је навео да је током примопредаје дужности од стране правне службе обавијештен да је то у складу са законом и да може да се ријеши на начин како је и поступљено, односно да му се да статус нераспоређеног државног службеника на три мјесеца, па је правна служба у складу са тим и сачинила акт. Даље, свједок је навео да је приједлог дала правна служба, а за оптуженог мисли да није учествовао у стварању рјешења, нити било коме наредио. Навео је и да су током примопредаје дужности консултовали правницу из правне службе у погледу тога каква је могућност да остане на раду у Републичкој управи цивилне заштите и то из разлога што је оптужени био заинтересован да он остане, јер се овај свједок раније бавио питањима у вези броја 112 за хитне позиве. С друге стране, током унакрсног испитивања свједок В. Е. је навео да је вјероватно од правне службе било понуђено ово рјешење да може остати у тој позицији у Републичкој управи цивилне заштите као нераспоређени државни службеник. Такође, навео је да се не сјећа детаља састанка, наводећи да о томе није разговарано прије примопредаје, вјероватно је правна служба понудила такво рјешење. На постављено питање током унакрсног испитивања, навео је да је можда и од њега потекла иницијатива, не сјећа се тога, наводећи да је од тада протекло пет година. Такође, током унакрсног испитивања је навео да је о томе разговарао и са Инвестиционо-развојном банком, при чему је навео да је интерно тражио неки разговор, који је обавио, они су пристали, али на постављена питања током унакрсног испитивања одговорио је да не зна са ким је тачно разговарао, можда са колегама са којима је радио, наводећи да се не може изјаснити са ким је тачно разговарао о могућности да остане на раду у Републичкој управи цивилне заштите. У дијелу да је разговарао са службеницима Инвестиционо-развојне банке о могућем останку на раду, суд не прихвата исказ свједока В. Е. и то из разлога што се неодређено изјашњавао о састанцима са представницима Инвестиционо-развојне банке, при чему се није могао

изјаснити када је, са киме и на који начин разговарао о томе. Такође, свједок Г. Б. је навела да прије примопредаје дужности није разговарано о могућности да В. Е. остане на раду у Републичкој управи цивилне заштите. Поред тога, из ранијих рјешења о престанку мировања права и обавеза из радног односа неспорно произлази да се В. Е. у више наврата, сваки пут када би му престао статус вршиоца дужности директора или директора Републичке управе цивилне заштите, враћао у радни однос у Инвестиционо-развојну банку, што је и сам потврдио приликом саслушања на главном претресу, и то управо у роковима како му је то било и прописано наведеним рјешењима, а што произлази и из садржне ових доказа.

Дакле, према тврдњама одбране, иако није спорно то да је оптужени донио предметно рјешење, таква његова радња не представља кривично дјело, јер је предметно рјешење донио из разлога што је правна служба тако предложила. По налажењу овог суда, овакво образложење оптуженог, али и свједока В. Е. у вези са начином доношења предметног рјешења није прихватљиво, нити потврђено provedеним доказима, што је овај суд закључио пажљивом оцјеном изведених доказа, о чему ће у наставку ове пресуде бити више ријечи.

Прије свега, у погледу доношења предметног рјешења од 26.08.2019. године свједок Г. Б. је на главном претресу појаснила да је, као начелник одјељења за правне, кадровске и опште послове, у дјелокругу њених послова било и доношење, односно припремање рјешења која се односе на радно-правни статус лица запослених у Републичкој управи цивилне заштите. Када је у питању ово рјешење, навела је да је она сачинила рјешење, а након тога претпоставља да га је директор потписао. Током свједочења Г. Б. је појаснила да је оптужени рјешење потписао тог дана када је и донесено (26.08.2019. године), али није сигурна, можда га је потписао и дан – два касније. У погледу самог рјешења, свједок Г. Б. навела је да она увијек припрема рјешења, погледала је закон, добили су одлуку владе да је В. Е. разријешен, а како је и даље долазио на посао, припремила је наведено рјешење, које је директор потом потписао. Даље, навела је да је В. Е. дато рјешење да је нераспоређен. Радник је три мјесеца, по закону може се дати да је три мјесеца нераспоређен и по Закону о државним службеницима дато му је то рјешење и он је остао да ради још, мисли, три мјесеца, наводећи да је њој наложено да уради то рјешење и она га је урадила. Сматрала је да му се може дати то рјешење. Како је навела, мисли да је тада видјела Закон о државним службеницима, да се позвала на члан који предвиђа могућност доношења таквог рјешења и то је. На питање одбране, навела је да би била дужна обавијестити своје претпостављене да је сматрала да нема услова за доношење овог рјешења.

Међутим, након што јој је ово рјешење предочено на главном претресу од стране тужиоца, потврдила је његову аутентичност, наводећи да се ради управо о рјешењу које се односи на радно-правни статус В. Е. Када је у питању доношење рјешења, изјаснила се да је њој наложено да донесе такво рјешење, с тим што се на главном претресу није могла сјетити ко јој је наложио да донесе конкретно рјешење. У том погледу, свједок је више пута током свједочења поновила да се не сјећа ко јој је наложио да донесе ово рјешење, али је навела да јој је налог за његово доношење могао дати искључиво директор или помоћник директора за финансијско-рачуноводствене и правне послове, у чијем сектору је и одјељење чији је она начелник. При томе, за помоћника директора се изјаснила да је могао издати такав налог уколико њему тако нешто наложи директор. Такође, појаснила је да помоћник директора задужен за правна питања у то вријеме био П. С, који је био њој непосредно претпостављени.

На ове околности тужилац је свједоку предочавао записник из истраге, па је свједок потврдила да је тачно рекла у истрази када је рекла да је готово сигурно да је она припремила предметно рјешење, да је извјесно да је то урадила по нечијем налогу, у конкретном случају по налогу директора, а то је тада био оптужени, као и да је могуће да јој се у одређеним ситуацијама обрати помоћник директора за финансијско рачуноводствене и правне послове П. С, али и у том случају и он је морао имати сагласност или налог директора, јер иначе директор не би ни потписао такво рјешење. У погледу ове околности, суд прихвата исказ свједока Г. Б. из истраге, када се прецизно изјаснила о начину доношења рјешења, при чему је и на главном претресу појаснила да је у суштини и у истрази и приликом свједочења на главном претресу исто изјавила (да се не сјећа ко јој је наложио да донесе конкретно рјешење, али да је то могао учинити само директор или помоћник директора, уз сагласност директора). Није се могла сјетити да ли је гледала у персонални досије В. Е. прије доношења рјешења, наводећи да је у сваком случају имала податке о његовом ранијем радно-правном статусу. Такође, не сјећа се да ли је са било ким разговарала о статусу В. Е. прије доношења рјешења. Појаснила је да је то заиста било давно, не сјећа се свих дешавања, не може се сјетити јесу ли сјели, јесу ли држали састанак помоћник и она или је то био колегиј, само се сјећа да јој је речено да то уради.

С друге стране, у прилог закључка да је исказ свједока Г. Б. из истраге у погледу ове околности истинит говори и исказ свједока П. С. Наиме, на околности доношења предметног рјешења саслушан је и свједок П. С, који је у том погледу навео да би ово рјешење требало да је припремило одјељење за правне послове, односно руководиоца тог одјељења Г. Б. и то по налогу директора. Иначе, директор је могао директно да нареди њој, а могао је и путем њега као помоћника директора, али се свједок не сјећа да је њему то наложено. Да је у овом дијелу исказ П. С. увјерљив говори и то што овај свједок наводи да је одлуку, односно рјешење према којем је В. Е. остао унутар Републичке управе цивилне заштите први пут видио када је саслушаван у тужилаштву, наводећи да су му приликом саслушања показали то рјешење, а раније се не сјећа да га је видио. Свједок П. С. је приликом свједочења на главном претресу навео и да он сам није био укључен у доношење рјешења. Појаснио је и да начелник одјељења за правне послове не може никада самоиницијативно донијети такво рјешење. Такође, не може он као помоћник самоиницијативно донијети такву одлуку, јер, када је у питању кадровска структура, такве одлуке иду од директора ка доле.

Оптужени је у исказу са главног претреса навео да је приједлог правне службе, односно Г. Б. био да се донесе овакво рјешење, односно да је такво рјешење донио, јер је правна служба тако предложила. С друге стране, свједок В. Е. је током директног испитивања прво навео да је приједлог дала правна служба, односно да је од стране правне службе обавијештен да је то у складу са законом и да може да се ријеши на начин како је и поступљено. Међутим, током унакрсног испитивања, свједок више није био сигуран, наводећи да је вјероватно од правне службе било понуђено ово рјешење, да се не сјећа свих детаља, али и да је можда и од њега потекла иницијатива.

Суд не може прихватити овакве наводе оптуженог и свједока В. Е. да је наведено рјешење донесено по приједлогу правне службе, јер ту чињеницу, прије свега, није потврдила свједок Г. Б. С тим у вези, суд је са посебном пажњом цијенио исказ из истраге свједока Г. Б. у погледу ове околности, чији исказ је у релевантном дијелу нашао детаљним, увјерљивим, те вјеродостојним и поузданим за доношење закључка о овој

одлучној чињеници, при чему је исказ свједока у овом дијелу потврђен и исказима других свједока, али и материјалним доказима. Наиме, свједок Г. Б. је у записнику из истраге изричито навела да је извјесно да је рјешење донијела по нечијем налогу, у конкретном случају по налогу директора, а то је тада био оптужени, при чему је и на главном претресу потврдила да се сјећа да јој је речено да се то уради, након чега је припремила рјешење, које је оптужени потом потписао. Из наведених разлога, у погледу начина доношења предметног рјешења, суд не прихвата исказе оптуженог, као ни свједока В. Е. (који је прво изричито тврдио да је приједлог дала правна служба, а потом навео да је приједлог вјероватно дала правна служба или да је и он сам дао иницијативу за његово доношење), те је суд, доводећи у везу рјешење о утврђивању статуса нераспоређеног државног службеника за В. Е. број 25.01-112-51/19 од 26.08.2019. године са исказима свједока Г. Б. из истраге, уз наведена појашњења дата на главном претресу, као и П. С, несумњиво утврдио да је предметно рјешење припремила свједок Г. Б. (као начелник одјељења за правне, кадровске и опште послове), да је наведено рјешење потом потписао оптужени, али и да је наведено рјешење донесено по налогу оптуженог који је дао свједоку Г. Б, након разговора са В. Е.

У том погледу, како је већ наведено, када се доведу у везу исказ свједока Г. Б. из истраге (да се не сјећа ко јој је наложио да донесе конкретно рјешење, али да је то могао учинити само директор или помоћник директора, уз сагласност директора), те исказ свједока П. С. (да је предметно рјешење припремило одјељење за правне послове, односно руководилац тог одјељења Г. Б. и то по налогу директора, да је директно могао да нареди њој, а могао је и путем њега као помоћника директора, али се не сјећа да је њему то наложио, те да је ово рјешење први пут видио приликом саслушања у истрази када му је предочено од стране тужиоца, али и да, када је у питању кадровска структура, такве одлуке иду од директора ка доле), те када се овакви искази доведу у везу са самим рјешењем (које је неспорно потписао оптужени) суд је утврдио да је предметно рјешење донесено по захтјеву, односно налогу оптуженог, који је дао свједоку Г. Б, након разговора са В. Е.

Да је исказ свједока Г. Б. из истраге у погледу начина на који је донесено предметно рјешење увјерљив и да га суд може прихватити произлази и из оних сегмената исказа оптуженог, те свједока В. Е, али и П. С. у којима су се изјашњавали о мотивима за његово доношење. У том погледу, свједок П. С. је био изричит да, када је у питању кадровска структура, такве одлуке иду од директора ка доле. С друге стране, сам оптужени је у исказу са главног претреса навео да је његов мотив за останак В. Е. на раду у Републичкој управи цивилне заштите био да се превазиђе сукоб са Министарством безбједности Босне и Херцеговине и са рјешавањем питања у вези броја 112 за хитне позиве, те да је идеја била да В. Е. бар три мјесеца остане на тим пословима, јер је он дужио тај предмет и био задужен за преговоре и за састанке у вези са тим питањима. Исто тако, и свједок В. Е. је потврдио да је идеја била да остане на раду у Републичкој управи цивилне заштите како би оптуженог увео у наведену проблематику, појашњавајући да су имали нарочите проблеме са Министарством безбједности Босне и Херцеговине, па су размишљали како да најбоље заштите интересе Републичке управе цивилне заштите. Коначно, и свједок П. С. је у исказу са главног претреса потврдио да је идеја била да В. Е. у одређеном периоду буде запослен у стални радни однос и да му се дају послови шефа за ИТ послове и оперативно - комуникацијске центре, а то су у ствари послови који се односе на питање броја 112 за хитне позиве.

Стога, када се када се овакав мотив за поступање оптуженог доведе у везу са оним дијеловима исказа свједока Г. Б. из истраге да је њој наложено да уради рјешење и да га је потом урадила, да је у сваком случају имала податке о његовом ранијем радно-правном статусу, при чему је и у исказу из истраге и у исказу са главног претреса била изричита да јој је речено да се то уради, што је потом и урадила, суд са потпуном извјешношћу закључује да је неприхватљива теза одбране да је консултована правна служба и да је на правној служби била одлука о доношењу рјешења, односно да је приједлог правне службе, тј. Г. Б. био да се донесе овакво рјешење.

Исто тако, да је рјешење могло бити донесено само по захтјеву, односно налогу оптуженог произлази и из Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у Републичкој управи цивилне заштите („Службени гласник Републике Српске“ број 62/15, 81/16, 105/16 и 20/18) који у одредби члана 5 прописује да директор руководи радом Републичке управе, организује и обезбјеђује законито и рационално обављање послова у Републичкој управи, рјешава у управним стварима из дјелокруга рада Републичке управе и одлучује о правима и дужностима запослених у Републичкој управи, те непосредно примјењује законске и друге прописе. С друге стране, одредба члана 76 наведеног правилника (која уређује права и дужности начелника одјељења за правне, кадровске и опште послове) начелнику овог одјељења не даје овашћење за доношење оваквог рјешења.

Поред наведеног, сегмент исказа свједока Г. Б. са главног претреса да је погледала закон, да су добили одлуку владе да је В. Е. разријешен, а како је и даље долазио на посао, припремила је наведено рјешење, које је директор потом потписао суд не може прихватити у дијелу када се свједок изјаснила да је В. Е. долазио на посао, па му је због тога и дато рјешење. Ово из разлога што је предметно рјешење донесено првог дана након престанка дужности директора В. Е, односно првог дана по ступању оптуженог на функцију вршиоца дужности директора. Из наведених разлога, тврдња свједока Г. Б. да је В. Е. долазио на посао је неприхватљива за овај суд, јер је то био први радни дан када В. Е. није био директор Републичке управе цивилне заштите. Када се та чињеница доведе у везу са рјешењем о мировању права и обавеза из радног односа В. Е. од 29.07.2019. године (у којем је наведено да права и обавезе радника мирују за вријеме обављања функције директора Републичке управе цивилне заштите и то почев од 26.07.2019. године, уз обавезу радника да се у року од пет радних дана од истека права на мировање врати на рад код послодавца), те доведу у везу са исказом свједока Г. Б. да је у сваком случају имала податке о његовом ранијем радно-правном статусу, те са исказом оптуженог из истраге да је тог дана у току примопредаје дужности, док су разговарали о разним питањима, од В. Е. сазнао да је он у радном односу у Инвестиционо-развојној банци, колико се сјећа да је радио у контроли пласмана кредита, који суд у овом дијелу прихвата (о чему ће више бити ријечи у дијелу ове пресуде који се односи на умишљај оптуженог), те када се све наведено доведе у везу са мотивом оптуженог за задржавање В. Е. у Републичкој управи цивилне заштите (а што произлази из наведених сегмената исказа оптуженог, као и свједока В. Е. и П. С.), те оним сегментом исказа свједока Г. Б. из истраге да јој је речено да се то уради, што је потом и урадила, из свега наведеног произлази да је оптужени донио одлуку о начину доношења предметног рјешења.

Исто тако, на ове околности саслушан је и свједок П. С, који је појаснио да, ако је Г. Б. провјерила и утврдила има ли пропис, да је ли ок, није ок, ако није у реду, требала је да обавијести њега као претпостављеног. Међутим, у овом дијелу исказ свједока П. С.

није од значаја за утврђивање чињеничног стања, с обзиром да овај свједок о начину доношења предметног рјешења нема непосредних сазнања (што је потврдио у исказу са главног претреса), при чему је био изричит да је одлуку, односно рјешење према којем је В. Е. остао унутар Републичке управе цивилне заштите први пут видио када је саслушаван у тужилаштву, наводећи да су му приликом саслушања показали то рјешење, а раније се не сјећа да га је видио. Исто тако, приликом свједочења на главном претресу навео је и да он сам није био укључен у доношење рјешења.

Имајући у виду радњу извршења предметног кривичног дјела и овако утврђено чињенично стање у погледу доношења предметног рјешења, питање на које суд треба одговорити јесте шта су била службена овлашћења оптуженог, која је имао у својству службеног лица – вршиоца дужности директора Републичке управе цивилне заштите, те да ли их је прекорачио, као и да ли је начин на који је донесено предметно рјешење супротан одредбама члана 52 став 2 и члана 90 став 2 Закона о државним службеницима, односно да ли је само рјешење законито.

У погледу овлашћења за доношење предметног рјешења, одредба члана 53 став 1 Закона о државним службеницима прописује да се државни службеник којег поставља Влада разрјешава у сљедећим случајевима: а) истеком времена на које је постављен, б) ако поднесе писану оставку, в) ако буде изабран на јавну функцију, г) ако се укине радно мјесто државног службеника на које је постављен, д) ако му престане радни однос у складу са законом и ђ) ако узастопно добије двије негативне оцјене о раду. У члану 53 став 2 истог закона прописано је да руководећег државног службеника који по истеку мандата не буде поново изабран на исто радно мјесто, Влада разрјешава, а државни службеник се распоређује на исто или слично радно мјесто на које је био раније распоређен или постављен у исти или други републички орган управе, најкасније у року од три мјесеца од дана доношења одлуке о разрјешењу, а у случају да руководећи државни службеник одбије распоред или да нема упражњеног радног мјеста на које би могао бити распоређен, престаје му радни однос (члан 53 став 3 истог закона).

Дакле, да би се руководећем државном службенику, који је рјешењем Владе разријешен, утврдио статус нераспорјеђеног државног службеника неопходно је да је тај државни службеник разријешен руководеће функције због истека мандата, те да није поновно изабран на ту функцију. Ови услови постављени су кумулативно и из одредбе члана 53 став 2 Закона о државним службеницима произлази да се односе само на ситуацију када је државном службенику истекао мандат на руководећој функцији, а није поново изабран (разлог предвиђен члан 53 став 1 тачка а) Закона о државним службеницима), али не и на остале разлоге разрјешења из одредбе члана 53 став 1 Закона о државним службеницима. Другим ријечима, примјена члана 53 став 2 Закона о државним службеницима односи се само на ситуације када се руководећи државни службеник по истеку мандата разрјешава, а потом, након што није поново изабран, распоређује на исто или слично радно мјесто на које је раније био распоређен или постављен. Из наведених разлога за суд је неприхватљива теза оптуженог да Закон о државним службеницима Републике Српске изричито не забрањује доношење рјешења о утврђивању статуса нераспорјеђених државних службеника и у осталим ситуацијама, а не само у случају истека мандата, јер то не произлази из цитиране одредбе овог закона.

Према томе, како је из provedених доказа утврђено да је В. Е. имао статус руководећег државног службеника (којег је поставила Влада) и то све до тренутка када га је Влада Републике Српске (на 32. сједници одржаној дана 12.08.2019. године)

разријешила дужности директора Републичке управе цивилне заштите и то на његов лични захтјев (које рјешење о разрјешењу је потом објављено у „Службеном гласнику Републике Српске“ и то дана 22.08.2019. године, те ступило на снагу наредног дана од дана објављивања, тј. 23.08.2019. године), произлази да се одредба члана 53 став 2 Закона о државним службеницима није могла примијенити приликом доношења предметног рјешења, с обзиром да је неспорно утврђено да је В. Е. функције директора разријешен по основу подношења оставке, а не истеком мандата. Поред тога, В. Е. је у моменту доношења рјешења о утврђивању статуса нераспоређеног државног службеника био у радном односу у Инвестиционо-развојној банци Републике Српске, што неспорно произлази из уговора о раду на неодређено вријеме за В. Е, Инвестиционо-развојна банке Републике Српске број 02/1-357-1/13 од 16.07.2013. године, а посебно из рјешења о мировању права и обавеза из радног односа В. Е, Инвестиционо-развојна банка Републике Српске број 02-474-2/19 од 29.07.2019. године и што је потврдио и сам В. Е. приликом саслушања на главном претресу. Наиме, у овом рјешењу је експлицитно наведено да права и обавезе радника - В. Е. мирују само за вријеме обављања функције директора Републичке управе цивилне заштите (почев од 26.07.2019. године) уз обавезу радника да се у року од пет радних дана од истека права на мировање врати на рад код послодавца. С друге стране, одредба члана 90 став 2 Закона о државним службеницима прописује да рјешења о статусу нераспоређених државних службеника за постављена лица доноси Влада, о чему се обавјештава Агенција.

Имајући у виду чињеницу да је В. Е. био постављено лице, произлази да је одлуку о његовом статусу могла донијети искључиво Влада Републике Српске, која га је претходно и поставила и то само у ситуацији да му је истекао мандат (што у конкретном није случај), а посебно имајући у виду чињеницу да В. Е. прије постављења на ову јавну функцију није ни био у радном односу у било којем органу републичке управе, па ни у Републичкој управи цивилне заштите, већ у радном односу у Инвестиционо-развојној банци, у којој су му права и обавезе из радног односа само мировала и то само за вријеме обављања функције директора Републичке управе цивилне заштите и у коју се морао вратити на рад након престанка обављања ове јавне функције. У овом дијелу, суд не може прихватити одбрану оптуженог изражену кроз тврдњу да је Инвестиционо-развојна банка такође институција Републике Српске, односно да је у стопостотном власништву Владе Републике Српске и то из разлога што то не произлази из статуса ове банке. Наиме, према члану 3 Закона о Инвестиционо-развојној банци Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 56/06, 28/13 и 63/24), Република Српска је оснивач ове банке, али сама банка није орган управе Републике Српске, већ посебно правно лице које је у судски регистар уписано као акционарско друштво. Стога, код чињенице да ова банка није орган управе, већ акционарско друштво чији је власник Република Српска, при чему одредба члана 53 став 2 говори о распоређивању службеника само у републичке органе управе.

Стога, довођењем у везу наведених материјалних доказа са бланкетним прописима које одређују границе службених овлашћења оптуженог (одредбе члана 53 став 2 и члана 90 став 2 Закона о државним службеницима), суд је неспорно утврдио да је оптужени доношењем рјешења број 25.01-112-51/19 од 26.08.2019. године изашао изван својих овлашћења и своје стварне надлежности, предузимајући радњу за коју није овлашћен и која се налази изван граница његових службених овлашћења у смислу наведених одредаба Закона о државним службеницима, јер је наведено рјешење могла донијети само Влада Републике Српске, на основу одредбе члана 90 став 2 наведеног

закона и то под условом да су за то били испуњени услови из члана 53 став 2 истог закона.

Битно обиљежје кривичног дјела дјело злоупотреба службеног положаја или овлаштења из члана 315 став 2 КЗ РС јесте и да је једном од наведених радњи извршења прибављена себи или другом каква корист, другоме нанесена штета или је теже повријеђено право другог. При томе, оптужница је теретила оптуженог да је описаним радњама В. Е. прибавио имовинску корист на име новчаних примања по основу бруто плате у износу од 12.036,56 КМ, а све на штету средстава Републичке управе цивилне заштите Републике Српске одобрених буџетом.

Из рјешења о плати Републичке управе цивилне заштите Источно Сарајево број 25.04-120-5-17/19 од 06.08.2019. године утврђено је да је В. Е. утврђена плата за радно мјесто директора Републичке управе цивилне заштите. Поред наведеног, из платних листи на име В. Е. за мјесеце август, септембар, октобар и новембар 2019. године утврђено је да је В. Е. у периоду обухваћеном изреком пресуде (од 26.08.2019. године до 23.11.2019. године) остварио плату у Републичкој управи цивилне заштите у складу са рјешењем о плати број 25.04-120-5-17/19 од 06.08.2019. године. Ова чињеница потврђена је и доказима који су достављени у прилогу пропратног акта Пореске управе Републике Српске, Министарство финансија Републике Српске број 06/1.01/0301-052.2-3552/2024 од 28.03.2024. године и то прегледом обавеза и уплата пореза по одбитку за В. Е, Пореска управа, Министарство финансија Републике Српске од 2019. године, те обрасцем ПДЗ100, Пореска управа Републике Српске, Министарство финансија Републике Српске од 25.11.2019. године, у којима је садржан преглед исплаћених личних примања за В. Е. током 2019. године и 2020. године. Такође, да је В. Е. у периоду од 23.08.2019. године до 23.11.2019. године био на раду у Републичкој управи цивилне заштите произлази и из радне књижице број 029190 на име В. Е, у којој је садржан овај податак. Наведеним материјалним доказима суд је поклонио вјеру, јер се ради о исправама сачињеним од стране надлежних државних органа, које током поступка ни на који начин нису оспорене.

Поред наведеног, да је В. Е. био на раду у Републичкој управи цивилне заштите у периоду од 26.08.2019. године па до 24.11.2019. године потврдила је и свједок Г. Б, која је навела да јој познато да је В. Е. у том периоду долазио на посао и радио. Исто тако, свједок П. С. је у исказу са главног претреса појаснио да је В. Е. остао да ради у управи, колико зна био је нераспоређен, није имао адекватну функцију. Навео је и да су у то вријеме у овој институцији постојали пројекти, колико се сјећа, за оперативнo-комуникацијске центре, односно број 112 за хитне ситуације, а колико је В. Е. у то био укључен није детаљно упознат. И овај свједок је навео да је, након подношења оставке на мјесто директора, В. Е. долазио на посао и учествовао на састанцима у Републичкој управи цивилне заштите. Ову околност потврдио је и сам В. Е, појашњавајући да је у овом периоду радио у наведеној управи, примао је плату, ишао је на службена путовања, а базирао се искључиво на послове око броја 112 за хитне позиве, те навео да се у Инвестиционо-развојну банку вратио послје истека три мјесеца (након 23.11.2019. године), а послове које обављао није никоме предао, нити је у том погледу извршена примопредаја. Да је В. Е. долазио на посао и да је био ангажован у Републичкој управи цивилне заштите у вези послова на броју 112 за хитне позиве потврдио је и оптужени у исказу са главног претреса. У односу на наведене чињенице и околности, суд је поклонио вјеру исказима наведених свједока, као и оптуженог, будући да се у овом

дијелу међусобно надопуњују, представљају једну логичну цјелину и као такви су међусобно сагласни, те потврђени наведеним материјалним доказима.

Такође, на основу налаза и мишљења вјештака Маиде Велић, судског вјештака економске струке, те на основу њеног саслушања на главном претресу, суд је утврдио да је В. Е. у периоду обухваћеном оптужницом од 26.08.2019. године па до 23.11.2019. године, радећи у статусу нераспоређеног државног службеника у Републичкој управи цивилне заштите остварио бруто плате у укупном износу од 12.036,56 КМ. Наиме, у налазу и мишљењу од 20.05.2024. године, као и приликом саслушања на главном претресу вјештак се изјаснила да је В. Е, на име бруто плата, у наведеном периоду остварио примања у укупном износу од 12.036,56 КМ и то у мјесецу августу 2019. године 1.081,75 КМ, у мјесецу септембру 2019. године 3.966,40 КМ, у мјесецу октобру 2019. године 3.966,40 КМ, те у мјесецу новембру 2019. године 3.022,01 КМ. Вјештак је на главном претресу додатно појаснила да је наведени налаз сачинила првенствено на основу прегледа обавеза и уплата пореза по одбитку за В. Е, а које је доставила Пореска управа Републике Српске. Како је навела, с обзиром на достављени преглед обавеза, из истих произлази да је по основу плата, односно личних примања у Републичкој управи цивилне заштите за период 2019. године остварено бруто примање у износу од 15.611,02 КМ, а с обзиром да је период који је посматрала у налазу нешто краћи, извршила је прерачун за август мјесец 2019. године, тако да је утврдила да бруто примање у посматраном периоду износи 12.036,56 КМ. Наиме, појаснила је да је у допису Пореске управе Републике Српске за август мјесец исказана плата од 3.966,40 КМ, једнако као и за септембар и октобар, а с обзиром да је мјесец август 2019. године имао 22 радна дана, а период посматрања налаза се односио само на шест радних дана у овом мјесецу, овај износ бруто износа подијељен је са бројем радних дана и помножен са бројем дана посматраног периода налаза, тако да примање за мјесец август износи 1.081,75 КМ бруто примања.

У овом дијелу, суд је наведено вјештачење, као и исказ вјештака дат на главном претресу у потпуности прихватио као стручно и објективно, јер је проведено уз примјену одговарајућих стручних и научних метода, које ничим нису доведене у питање, као ни компететност и кредибилитет самог вјештака, а нити су странке и бранилац приговарали налазу и мишљењу овог вјештака у било којем дијелу.

С друге стране, да износ од 12.036,56 КМ представља имовинску корист на име новчаних примања по основу бруто плате, а која имовинска корист је прибављена В. Е. произлази и из одредби Закона о платама запослених у органима управе („Службени гласник Републике Српске“ број 66/18, 105/19, 119/21, 68/22 и 132/22) и Закона о доприносима Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 114/17, 112/19, 49/21, 119/21, 56/22, 132/22 и 112/23).

Наиме, према члану 2 став 1 Закона о платама запослених у органима управе плата запослених састоји се од основне плате, увећања плате и накнада прописаних тим законом, при чему је одредбом члана 2 став 2 истог закона прописано да плата из става 1 овог члана представља бруто плату, док је одредбом члана 2 став 3 прописано да су у свим елементима који чине плату из става 1 овог члана садржани порез на доходак и доприноси. С друге стране, према одредби члана 3 став 1 тачке 2) и 3) Закона о доприносима Републике Српске обвезник доприноса за пензијско и инвалидско осигурање, здравствено осигурање, осигурање од незапослености и дјечје заштите је физичко лице - резидент Републике Српске које је изабрано или именовано на јавну или

другу дужност уз заснивање радног односа, односно без заснивања радног односа и обављањем те дужности остварује плату или друга примања која представљају доходак у смислу закона којим се уређује порез на доходак, односно обављањем те дужности остварује примања која представљају доходак у смислу закона којим се уређује порез на доходак. При томе, у смислу одредбе члана 17 истог закона исплатилац прихода (примања) који представља основ за плаћање доприноса у складу са овим законом је само уплатилац доприноса, а не његов обвезник, већ је то физичко лице у смислу цитираних одредби члана 3 став 1 тачке 2) и 3) овог закона.

Из наведених разлога, исплатом бруто плате без законског основа за доношење рјешења о утврђивању статуса нераспоређеног државног службеника Републичке управе цивилне заштите Републике Српске, којим је оптужени В. Е. утврдио статус нераспоређеног државног службеника, те право на плату коју је В. Е. остваривао као директор Републичке управе цивилне заштите Републике Српске према последњем рјешењу о плати, оптужени је В. Е. омогућио да три мјесеца по истеку мандата супротно наведеним законским одредбама прима плату директора, те му је на тај начин прибавио имовинску корист на име новчаних примања по основу бруто плате у износу од 12.036,56 КМ, који износ представља имовинску корист коју је В. Е. незаконито остварио (и на коју није имао право) и то усљед радњи оптуженог. Због наведеног, за суд није прихватљива тврдња одбране да је В. Е. у периоду од три мјесеца, колико је био у статусу нераспоређеног државног службеника у Републичкој управи цивилне заштите, обављао посао, те примио плату, јер износ бруто плате представља имовинску корист за В. Е. а коју бруто плату је остварио усљед незаконите радње оптуженог.

Такође, с обзиром да је у изреци пресуде наведено да је дјело почињено у периоду од 26.08.2019. године до 23.11.2019. године у Источном Сарајеву, при чему је наведен дан доношења предметног рјешења (26.08.2019. године) уз навођење да је оптужени В. Е. омогућио да три мјесеца по истеку мандата прима плату директора, те му је на тај начин прибавио имовинску корист (што се односи на период од 26.08.2019. године до 23.11.2019. године) за суд је неприхватљива тврдња оптуженог да наведени период не може представљати вријеме извршења кривичног дјела. Ово посебно имајући у виду одредбу члана 19 став 2 КЗ РС која прописује да код кривичних дјела код којих радња или противправно стање траје неко вријеме, дјело се сматра извршеним моментом престанка радње, односно противправног стања које је том радњом створено.

Стога, довођењем у везу наведених материјалних доказа са исказима свједока, налазом и мишљењем вјештака, те њеним исказом са главног претреса са наведеним одредбама Закона о платама запослених у органима управе и Закона о доприносима, суд је несумњиво утврдио да је оптужени радњама описаним у изреци пресуде В. Е. прибавио имовинску корист и то на име новчаних примања по основу бруто плате у износу од 12.036,56 КМ.

Коначно, имајући у виду обиљежја предметног кривичног дјела и овако утврђено чињенично стање, питање на које суд треба одговорити јесте и какав је био субјективни однос оптуженог према дјелу, односно да ли је био свјестан да неправилно и незаконито поступа, те да ли је хтио да тиме посљедично прибави имовинску корист В. Е. другим ријечима да ли је умишљајно незаконито поступао код доношења предметног рјешења. Наиме, као што је већ наведено, кривично дјело из члана 315 став 2 КЗ РС може се починити само са умишљајем. При томе, оптужницом Републичког јавног тужилаштва оптуженом је стављено на терет да је био свјестан забрањености свог дјела, чије

извршење је хтио, те да је поступао у намјери да другом прибави корист, па произлази да је оптуженом стављено на терет да је предметно кривично дјело починио са директним умишљајем и то у намјери да другом прибави корист.

Када је ријеч о умишљају као субјективној компоненти кривичног дјела, према одредби члана 32 став 1 КЗ РС кривично дјело може бити извршено са директним или евентуалним умишљајем. Према одредби члана 32 став 2 КЗ РС кривично дјело је извршено са директним умишљајем када је учинилац био свјестан свог дјела и хтио његово извршење. При томе, свијест треба да обухвати све битне елементе бића кривичног дјела (радњу, посљедицу, узрочно-посљедичну везу и др.). Такође, за постојање умишљаја довољно је да учинилац има представу о чињеничном стању које је законодавац желио да обухвати кривичноправном нормом, односно да има представу о значају и функцији коју у друштвеном животу имају у закону наведена обиљежја. Вољни елеменат умишљаја претпоставља постојање одлуке учиниоца да предузме радњу којом ће остварити кривично дјело. Према томе, директни умишљај постоји онда када је учинилац био свјестан свог дјела и хтио његово извршење. Степен интензитета елемената свијести и воље код директног умишљаја је висок. Учинилац зна да својом радњом остварује све битне елементе бића кривичног дјела. Другим ријечима, он је свјестан тих елемената приликом извршења дјела, он такође хоће извршење дјела, а у погледу посљедице хоће њено наступање.

У том смислу, разматрајући постојање умишљаја на страни оптуженог, на основу проведених доказа, суд је, прије свега, несумњиво утврдио да је оптуженом било познато да је В. Е. рјешењем Владе Републике Српске од 12.08.2019. године разријешен функције директора Републичке управе цивилне заштите Републике Српске и то због подношења оставке, а не због истека мандата.

Наиме, као што је већ наведено, из рјешења о разрјешењу директора Републичке управе цивилне заштите од 12.08.2019. године произлази да је Влада Републике Српске, на својој 32. сједници, одржаној дана 12.08.2019. године, донијела рјешење којим је В. Е. разријешен дужности директора Републичке управе цивилне заштите и то, како је наведено у тачки 1. овог рјешења, на лични захтјев. Ово рјешење потом је објављено у „Службеном гласнику Републике Српске“ и то дана 22.08.2019. године. С друге стране, из рјешења о постављењу вршиоца дужности директора Републичке управе цивилне заштите од 12.08.2019. године произлази да је Влада Републике Српске на истој, 32. сједници, која је одржана 12.08.2019. године, поред рјешења којим је В. Е. разријешен дужности директора Републичке управе цивилне заштите, донијела и рјешење којим је оптужени постављен за вршиоца дужности директора Републичке управе цивилне заштите. Такође, и ово рјешење је потом објављено у службеном гласилу Републике Српске и то дана 22.08.2019. године. Довођењем у међусобну везу ових доказа, суд је утврдио да су оба рјешења (како о разрјешењу В. Е, тако и о постављењу оптуженог за вршиоца дужности директора) донесена на истој сједници Владе Републике Српске, те да су потом заједно и објављена у „Службеном гласнику Републике Српске“ и то дана 22.08.2019. године, па произлази да су оптуженом на тајк начин била позната.

Исто тако, свједок Г. Б. је на главном претресу, након предочавања записника из истраге, потврдила да јој је познато да се В. Е. на основу пресуде и нове одлуке Владе вратио на мјесто директора Републичке управе цивилне заштите и да је ту функцију обављао нека три мјесеца, када је поднио оставку. Такође, свједок В. Е. је приликом свједочења на главном претресу потврдио да је поднио оставку, те да га је Влада потом разријешила. Коначно, да је В. Е. поднио оставку на ову функцију потврдио је и сам

оптужени приликом свједочења на главном претресу. При томе, из исказа свједока Г. Б. и В. Е, али и исказа оптуженог суд је несумњиво утврдио да је оптужени, након ступања на дужност вршиоца дужности директора Републичке управе цивилне заштите разговарао о статусу В. Е. и то управо са овим свједоком, па му је и на тај начин била позната чињеница да је В. Е. разријешен дужности услед подношења оставке.

Коначно, из самог рјешења о утврђивању статуса нераспоређеног државног службеника за В. Е. од 26.08.2019. године, које је неспорно донио оптужени, произлази да је у тачки 1. изреке наведено да је В. Е. рјешењем Владе Републике Српске број 04/1-012-2-2041/19 од 12.08.2019. године разријешен дужности директора Републичке управе цивилне заштите и то јер је поднио писану оставку. Како је оптужени неспорно донио ово рјешење, а у самом рјешењу наведено да је В. Е. поднио оставку, произлази да је ова чињеница и на овај начин била позната оптуженом.

Из наведених разлога, када се искази свједока Г. Б. и В. Е. доведу у везу са исказом оптуженог са главног претреса, те када се ови искази доведу у везу са наведеним материјалним доказима, суд је несумњиво закључио да је оптуженом било познато да је В. Е. рјешењем Владе Републике Српске од 12.08.2019. године разријешен функције директора Републичке управе цивилне заштите Републике Српске због подношења оставке, а не због истека мандата.

Исто тако, из проведених доказа суд је несумњиво утврдио да је оптуженом било познато да одлуку о утврђивању статуса нераспоређених државних службеника за постављена лица, сходно одредби члана 90 став 2 Закона о државним службеницима, доноси Влада.

Наиме, суд не може прихватити образложење оптуженог са главног претреса да му у тренутку примопредаје дужности нису предана нормативна акта Републичке управе цивилне заштите, као и да му нису биле познате процедуре које се односе на радно-правни статус државних службеника. Како је оптужени навео у свом исказу са главног претреса, што се тиче закона, правилника и свих других докумената, то је трајало неколико мјесеци, односно неколико мјесеци му је било потребно да се упозна са овим актима. Овакву одбрану оптуженог са главног претреса суд не може прихватити и то из слједећих разлога.

Прије свега, одредбе о статусу радника и државних службеника, као и о одредбе о условима и могућностима њиховог запошљавања (укључујући и статус нераспоређеног државног службеника) нису ни садржане у нормативним актима Републичке управе цивилне заштите, већ у Закону о раду Републике Српске и Закону о државним службеницима. Стога, наводи оптуженог да му у тренутку примопредаје дужности нису били познати акти којима је регулисан рад Републичке управе цивилне заштите Републике Српске и нису од утицаја на знање оптуженог у погледу ове чињенице. С друге стране, иако је оптужени ступио на дужност вршиоца дужности директора Републичке управе цивилне заштите 26.08.2019. године, у исказу са главног претреса навео је да је прије ступања на дужност водио разговоре са предсједником Владе Републике Српске, као и чланом предсједништва Босне и Херцеговине, који су га и предложили на ову функцију. Када се наведено има у виду, уз чињеницу да је оптужени, према сопственом исказу са главног претреса, у ранијем дугогодишњем периоду обављао дужност замјеника министра спорта, након чега је обављао дужност помоћника министра спорта, те да је 2006. године отишао у Републику Србију, гдје је

обављао дужност савјетника у кабинету министра, а потом и дужност шефа кабинета министра у Републици Србији и то све до 2014. године, када се вратио приватном послу, произлази да је оптужени, с обзиром на његову стручну спрему (дипломирани економиста, што је потврдио на главном претресу), те имајући у виду његово претходно дугогодишње радно искуство у републичким органима управе како у Републици Српској, тако и у Републици Србији и то на руководећим позицијама, несумњиво био добро упознат са процедурама запошљавања државних службеника. Из наведених разлога, за суд је неприхватљива теза одбране да оптуженом није би познат правни оквир у којем је дјеловао као директор Републичке управе цивилне заштите.

Коначно, из проведених доказа суд је несумњиво утврдио да је оптуженом било познато да је В. Е. на основу рјешења Инвестиционо-развојне банке број 02-474-2/19 од 29.07.2019. године міровао радни однос у Инвестиционо-развојној банци Републике Српске у коју се требао вратити након престанка мандата, а што је В. Е. и урадио тек 24.11.2019. године.

Наиме, приликом свједочења на главном претресу, свједок Г. Б. је на ову околност изјавила да јој није познато да ли је В. Е. у тренутку доношења рјешења био на неком другом радном мјесту. Како је навела, колико зна није, појашњавајући да зна да је разријешен, а самим тим није био распоређен нигдје друго. Такође, појаснила је да јој је познато да је В. Е. био запослен у Инвестиционо-развојној банци Републике Српске када је први пут постављен на дужност директора Републичке управе цивилне заштите, а за каснији период је изјавила да јој није познато. Исто тако, изјавила је да јој није познато шта је било са радно-правним статусом В. Е. у Инвестиционо-развојној банци. Међутим, приликом саслушања је навела да није могао имати рјешење Републичке управе цивилне заштите ако је био запослен негдје друго. То је објаснила чињеницом да то не би дозволила Пореска управа, јер не би могли да га пријаве, појашњавајући да то не би било могуће, систем је такав, ако негдје ради или ако не ради, а није одјављен, не би могли да га пријаве у Пореску управу. Такође је објаснила да сваког радника електронски морају пријавити, није сигурна да ли је електронски систем пријава у Пореску управу функционисао 2019. године, али мисли да јесте. Свједок је у исказу са главног претреса навела и да у Републичкој управи цивилне заштите за сваког радника постоје персонални досијеи у којима се налази диплома, увјерење о радном искуству, увјерење о положеном државном испиту, родни лист, увјерење о држављанству, увјерење о некажњавању, као и радна књижица, при чему је појаснила да се из података који се ту налазе виде подаци о претходном запослењу. С друге стране, свједок П. С. је навео да му није познато са које позиције је у Републичку управу цивилне заштите дошао В. Е, али зна да је дошао из Инвестиционо-развојне банке, појашњавајући да му није било познато какав му је радно-правни статус у тој институцији.

Међутим, приликом саслушања на главном претресу, оптужени је, на питање републичког јавног тужиоца да ли му је био познат статус В. Е. у Инвестиционо-развојној банци у тренутку доношења предметног рјешења, одговорио да у том тренутку није улазио у толико ситне детаље, наводећи да је то био дио процеса примопредаје дужности, да је то био његов први радни дан у Републичкој управи цивилне заштите, те да тада никога није знао по имену. На ову околност, тужилац је оптуженом предочио записник из истраге и то записник о испитивању осумњиченог М. Н, Републичко јавно тужилаштво, Посебно одјељење за сузбијање корупције, организованог и најтежих облика привредног криминала број Т12 1 КТК 0001648 21 од 30.05.2024. године. На исто питање, оптужени је у овом записнику одговорио да је В. Е. познавао од раније, неvezано

за функционисање Републичке управе цивилне заштите (што је потврдио и приликом свједочења на главном претресу), али и да је тог дана, у току примопредаје дужности, док су разговарали о разним питањима, од В. Е. сазнао да је он у радном односу у Инвестиционо-развојној банци Републике Српске. Колико се сјећа, В. Е. му је том приликом рекао да је радио у контроли пласмана кредита. На питање да појасни ове различите исказе, оптужени је потврдио да је испитиван током истраге, потврдио је своје потписе на записнику, као и присуство свога браниоца приликом испитивања. У погледу садржине дијела свога исказа изјавио је да није тако рекао током истраге, а потом је потврдио да је на крају записника унесено да је то све што има да изјави, да је слушао гласно диктирање записника, да је његова изјава вјерно унесена у записник, да нема примједби на сачињени записник и да ће записник потписати. Оптужени је на главном претресу изјавио да је наведене констатације потписао из разлога да што прије изађе из тужилаштва.

Када се у погледу ове околности има у виду садржина исказа оптуженог са главног претреса, те садржина његовог исказа из истраге, као и сам записник из истраге, суд у овом дијелу прихвата исказ оптуженог из истраге. Наиме, испитивање оптуженог током истраге извршено је од стране републичког јавног тужиоца и у присуству браниоца оптуженог. На почетку испитивања, оптуженом је саопштено да ће се о његовом испитивању сачинити записник који ће прочитати или ће му се прочитати, те уручити копија. Оптужени је потом, након узимања личних података, упозорен у смислу одредби члана 7, 8 и 143 ЗКП РС, те му је потом саопштено шта му се ставља на терет, након чега је оптужени изјавио и потврдио својим потписом да разумије шта му се ставља на терет на основу наредбе о спровођењу истраге чији садржај му је прочитан, те да му нису потребна додатна објашњења. Такође, изјавио је и потврдио својим потписом да је за браниоца по свом избору ангажовао Небојшу Пантића, адвоката из Бањалуке, који присуствује његовом испитивању, након чега је изнио своју одбрану. На крају записника изјавио је да је то све што има да изјави, да је слушао гласно диктирање записника, да је његова изјава вјерно унесена у записник, да нема примједби на записник и да ће записник потписати, што су потом учинили како оптужени, тако и његов бранилац. Према томе, када се има у виду оваква садржина записника о испитивању (тада) осумњиченог М. Н. из истраге, за суд су неприхватљиве и ничим доказане тврдње оптуженог да је наведени записник потписао само из разлога да што прије напусти просторије Републичког јавног тужилаштва Републике Српске. Ово посебно имајући у виду опште животно искуство оптуженог, али и чињеницу да је, према сопственом свједочењу са главног претреса, у ранијем периоду, од 2006. године обављао различите одговорне функције у органима управе како Републике Српске, тако и Републике Србије. У прилог закључку да је исказ оптуженог из истраге истинит, говори и околност да је приликом свједочења на главном претресу потврдио да је са В. Е. приликом примопредаје дужности првенствено причао о стварима примопредаје, те да га је након тога питао о његовом статусу. Исто тако, у прилог закључка да је оптуженом била позната наведена чињеница, те да није прихватљиво образложење оптуженог са главног претреса у погледу садржине његовог исказа из истраге, говори и онај сегмент исказа свједока В. Е. који је, на питање предсједника вијећа, изјавио да је Републичкој управи цивилне заштите био познат његов радно-правни статус. Наиме, како је појаснио, не сјећа се да ли им је предочио документ о мировању права и обавеза из радног односа, али је истакао да су знали за његов радно-правни статус.

Из наведених разлога, када се исказ оптуженог из истраге доведе у везу са исказом свједока В. Е. уз чињеницу да свједоци Г. Б. и П. С. о томе немају сазнања, суд

је несумњиво закључио да је оптуженом било познато да је В. Е. на основу рјешења Инвестиционо-развојне банке број 02-474-2/19 од 29.07.2019. године мировао радни однос у Инвестиционо-развојној банци Републике Српске, а у коју се требао вратити након престанка мандата.

Исто тако, на основу проведених доказа суд је несумњиво утврдио да је оптуженом било познато да ће доношењем рјешења о утврђивању статуса нераспоређеног државног службеника за В. Е. од 26.08.2019. године, В. Е. остварити право на бруто плату према посљедњем рјешењу прије стицања статуса нераспоређеног државног службеника. Наиме, овакав закључак суд заснива на самој садржини рјешења од 26.08.2019. године, које је неспорно донио оптужени, јер је тачком 2. изреке овог рјешења, оптужени утврдио да В. Е. има право на плату коју је остваривао према посљедњем рјешењу прије стицања статуса нераспоређеног државног службеника, тј. према рјешењу о плати број 25.04-120-5-17/19 од 06.08.2019. године. Према томе, на основу наведеног доказа, суд је утврдио да је оптужени био свјестан посљедице кривичног дјела, тј. да ће В. Е. три мјесеца по истеку мандата примати плату директора Републичке управе цивилне заштите, али и да ће му на тај начин прибавити имовинску корист на име новчаних примања по основу бруто плате, а све на штету средстава Републичке управе цивилне заштите Републике Српске одобрених буџетом.

Коначно, када се има у виду оваква свијест оптуженог у погледу статуса В. Е. у Републичкој управи цивилне заштите, затим у погледу процедура за доношење рјешења о статусу нераспоређеног државног службеника, као и о статусу В. Е. у Инвестиционо-развојној бани Републике Српске, уз постојање свијести оптуженог о посљедицама доношења таквог рјешења и висини користи коју ће прибавити за В. Е, те када се наведене околности доведу у везу са мотивом оптуженог за доношење рјешења, те са његовом одлуком да такво рјешење и донесе, суд је несумњиво утврдио и да је оптужени, у погледу волонтаристичке компоненте умишљаја, донио одлуку да предузме радњу којом ће остварити кривично дјело, односно да је хтио извршење свог дјела, при чему је поступао у намјери да В. Е. прибави корист.

Наиме, у погледу мотива оптуженог за доношење рјешења, већ је наведено да је сам оптужени у исказу са главног претреса појаснио је да је мотив за останак В. Е. на раду у Републичкој управи цивилне заштите био да се превазиђе проблем, односно сукоб са Министарством безбједности Босне и Херцеговине и са рјешавањем питања у вези броја 112 за хитне позиве, те да је идеја била да В. Е. бар три мјесеца остане на тим пословима, јер је он дужио тај предмет и био задужен за преговоре и за састанке у вези са тим питањима. Даље, свједок В. Е. је на главном претресу потврдио да је идеја била да остане на раду у Републичкој управи цивилне заштите како би оптуженог увео у наведену проблематику, појашњавајући да су имали нарочите проблеме са Министарством безбједности Босне и Херцеговине, па су размишљали како да најбоље заштите интересе Републичке управе цивилне заштите. Ове околности потврдио је и свједок П. С, наводећи да, колико је он упознат, идеја је била да В. Е. у одређеном периоду буде запослен у стални радни однос и да му се дају послови шефа за ИТ послове и оперативно - комуникацијске центре, а то су у ствари послови који се односе на питање броја 112 за хитне позиве.

Коначно, свједок Г. Б. је у записнику из истраге (који суд прихвата из разлога наведених у овој пресуди) изричито навела да је извјесно да је рјешење донијела по нечијем налогу, у конкретном случају по налогу директора, а то је тада био оптужени,

при чему је и на главном претресу потврдила да се сјећа да јој је речено да се то уради, након чега је припремила рјешење, које је оптужени потом потписао.

На крају, да је оптужени био свјестан свог дјела и да је хтио његово извршење, али и да је поступао у намјери да В. Е. прибави корист произлази и из још једне околности која је пратила доношење предметног рјешења. Наиме, као што је наведено, одредбом члана 53 став 2 Закона о државним службеницима прописано је да руководећег државног службеника који по истеку мандата не буде поново изабран на исто радно мјесто, Влада разрјешава, а државни службеник се распоређује на исто или слично радно мјесто на које је био раније распоређен или постављен у исти или други републички орган управе, најкасније у року од три мјесеца од дана доношења одлуке о разрјешењу. Према томе, да је оптужени био свјестан статуса В. Е. и да је хтио донијети рјешење о утврђивању статуса нераспорјеђеног државног службеника, упркос недостатку законских услова и упркос прекорачењу свог овлашћења, говори и чињеница да је доношење наведеног рјешења била једна од првих активности оптуженог након ступања на дужност вршиоца дужности директора Републичке управе цивилне заштите, иако цитирана законска одредба говори о року од три мјесеца за доношење таквог рјешења. Такво поступање оптуженог, када се доведе у везу са сегментом његовог исказа из истраге да је од В. Е. сазнао да је он у радном односу у Инвестиционо-развојној банци Републике Српске, говори у прилог закључка да је оптужени био упознат са законским процедурама, те да му је било познато да В. Е. има обавезу да се врати на рад у Инвестиционо-развојну банку у року од пет дана након престанка мандата.

Чињеница да предметно рјешење није достављено Агенцији за државну управу Републике Српске, према закључку овог суда, није од утицаја на постојање умишљаја оптуженог. Наиме, у изреци рјешења које је донио оптужени наведено је да ће се коначно рјешење доставити Агенцији за државну управу ради вођења евиденције о интерном тржишту рада у оквиру Централног регистра кадрова. Саслушан на ове околности оптужени је, на питање тужиоца у погледу достављања рјешења Агенцији за државну управу, одговорио да директор не обавјештава никога и не извршава рјешење, које извршава правна служба. С друге стране, свједок Г. Б. је навела да се не сјећа да ли је Агенцији за државну управу достављено ово рјешење, наводећи да уколико у самом рјешењу тако пише, онда претпоставља да је тако и урађено, а претпоставља да је то законска обавеза. Међутим, из акта - обавјештења Агенције за државну управу Републике Српске број 23.03/127-42/24 од 20.05.2023. године суд је утврдио да Агенцији за државну управу није достављено рјешење о утврђивању статуса нераспорјеђеног државног службеника за В. Е. У том погледу, суд не може прихватити да је обавеза оптуженог била да достави предметно рјешење, али имајући у виду све горе наведене разлоге, та чињеница и није од утицаја на постојање свијести и воље оптуженог да почини предметно кривично дјело, о чему је суд већ навео разлоге.

Овакво поступање оптуженог суд је једино могао оцијенити да је исто било у намјери да себи и другом прибави имовинску корист, али и да је предметно кривично дјело починио са директним умишљајем из којих разлога за овај суд, из наведених разлога, није прихватљива тврдња одбране да оптужени није био упознат са правним оквиром у којем је донио предметно рјешење, те да се поуздао у сугестију Г. Б. приликом доношења предметног рјешења.

Стога, доводећи у везу овакве исказе оптуженог, свједока В. Е. и П. С. са главном претреса са исказом свједока Г. Б. и из истраге (у дијелу који јој је предочаван) суд је

несумњиво утврдио да је оптужени предметно кривично дјело починио са директним умишљајем, јер је био свјестан свог дјела и хтио његово извршење, уз постојање намјере да В. Е. прибави корист.

Такође, из проведених доказа, суд је закључио да је оптужени у вријеме извршења предметног кривичног дјела био потпуно урачунљив, јер суд није нашао нити једну чињеницу, нити околност које би довеле у питање могућност оптуженог да схвати значај свога дјела и да управља својим поступцима, а нити су странке и бранилац у било којем дијелу довели у питање урачунљивост оптуженог у погледу овог кривичног дјела.

Дакле, из свих проведених доказа, суд је несумњиво утврдио да из радњи оптуженог произилазе сви објективни елементи кривичног дела за које је оптужени оглашен кривим (да је прекорачењем граница својих службених овлашћења другом прибавио имовинску корист, супротно одредби члана 53 став 2 и члана 90 став 2 Закона о државним службеницима Републике Српске (што значи да је та корист противправна, као и висина користи), као и субјективни елементи кривичног дјела за које је оптужени оглашен кривим (да је критичном приликом поступао у стању урачунљивости са умишљајем, да је био свјестан забрањености дјела и да је хтио његово извршење, те да је поступао у намјери да другом прибави корист), чиме су у његовим радњама, по оцјени суда, остварена сва објективна и субјективна обвиљежја кривичног дјела из члана 315 став 2 Кривичног законика Републике Српске.

Приликом одмјеравања казне, полазећи од сврхе кажњава у смислу одредбе члана 43 КЗ РС (спречавање учиниоца да убудуће чини кривична дјела и његово преваспитање, утицај на друге да не чине кривична дјела, те изражавање друштвене осуде за кривично дјело, развијање и јачање одговорности и свијести код грађана о опасности и штетности кривичних дјела и оправданости кажњавања, те неопходности поштовања закона) суд је цијенио све околности на страни оптуженог које су од значаја за висину казне на начин како је то прописано одредбом члана 52 КЗ РС.

Тако, од олакшавајућих околности суд је цијенио јачину угрожавања или повреде заштићеног добра, имајући у виду висину износа прибављене имовинске користи од 12.036,56 КМ. Наиме, кривично дјело злоупотреба службеног положаја или овлаштења из члана 315 став 2 КЗ РС постоји ако је дјелом из става 1 овог члана прибављена имовинска корист у износу који прелази 10.000 КМ, па произлази да износ прибављене имовинске користи у значајном погледу не прелази мјеру потребну за постојање овог кривичног дјела.

Као олакшавајуће околности суд је цијенио и ранији живот учиниоца, те његове личне прилике. У том смислу, оптужени раније није осуђиван за истоврсна кривична дјела, нити друга кривична дјела повезана са стицањем имовинске користи. Наиме, из извода из казнене евиденције за оптуженог, Одјељење за потраге и КОА, Јединица за општи криминалитет, Управа криминалистичке полиције, Министарство унутрашњих послова Републике Српске број 02/1-2-сл-34/24 од 22.04.2024. године произлази да је оптужени евидентиран у казненој евиденцији због почињеног кривичног дјела угрожавања сигурности, које није истоврсно кривично дјело, нити кривично дјело повезано са стицањем имовинске користи. У погледу личних прилика оптуженог, суд је цијенио и да је оптужени отац седморо дјеце, од којих је троје малољетно. Коначно, као олакшавајућу околност суд је цијенио и протек времена од извршења кривичног дјела, с обзиром да је од времена извршења дјела протекло пет година.

Отежавајућих околности суд није нашао.

У том смислу, приликом одмјеравања казне суд је пошао од законом прописаног рспона казне затвора за кривично дјело злоупотреба службеног положаја из члана 315 став 2 у вези са ставом 1 КЗ РС, за које је прописана казна затвора у трајању од једне до десет година. При томе, суд је цијенио да почињено кривично дјело спада у групу кривичних дјела против службене дужности, која кривична дјела нису кривична дјела мањег значаја. Општим објектом кривично - правне заштите код овог кривичног дјела сматра се правилно и законито вршење службених дужности које се врше у оквиру јавних овлашћења. Оптужени је обављао врло одговорну функцију, коју је имао као вршилац дужности директора Републичке управе цивилне заштите, а која функција је установљена за остваривање дјелатности овог органа управе. Стога, очекивано је од стране свих грађана да сва изабрана и постављена лица своје одговорне функције врше савјесно, законито и одговорно.

Цијенећи напријед наведено, те узимајући у обзир степен друштвене опасности дјела, да је за ово кривично дјело прописана казна затвора у трајању од једне до десет година, цијенећи јачину угрожавања или повреде заштићеног добра, ранији живот учиниоца, те његове личне прилике, суд је оптуженог осудио на казну затвора у трајању од једне године, сматрајући да је адекватна тежини почињеног кривичног дјела, степену угрожености заштићеног добра, као и да одговара степену кривичне одговорности оптуженог. По оцјени суда овом казном ће се постићи сврха кажњавања како са аспекта специјалне, тако и са аспекта генералне превенције. Суд сматра да је казна затвора у овом трајању сигурно довољна мјера казне за оптуженог с обзиром на тежину кривичног дјела и потребу да се утиче на оптуженог како убудуће не би чинио оваква или слична кривична дјела, а ова мјера казне нужна је и довољна за постизања циљева генералне превенције, како би се други одвратили од чињења кривичних дјела.

Како је суд утврдио да је оптужени починио кривично дјело и како ово дјело спада у групу коруптивних кривичних дјела, то по оцјени суда постоји опасност да би поновно обављање послова руководиоца у органима управе Републике Српске могло подстицајно утицати на оптуженог да учини ново кривично дјело злоупотребом свога позива, дјелатности или дужности, посебно имајући у виду начин извршења дјела (прекорачењем овлашћења, уз прибављање другом користи), па је суд оптуженом изрекао мјеру безбједности и то забране вршења дужности руководиоца у органима управе Републике Српске у трајању од 2 (двије) године од дана правоснажности ове пресуде, с тим да се вријеме проведено у затвору не урачунава у вријеме трајања ове мјере. С тим у вези, суд није уважио приједлог оптужбе из завршне ријечи да оптуженом изрекне мјеру безбједности забране вршења позива, дјелатности или дужности и то као службеног лица у органима власти, у државним органима и институцијама јавне власти које врше управне, стручне или друге послове у оквиру права и дужности власти која их је основала. Наиме, суд наглашава да се ова мјера безбједности може изрећи само у погледу оног позива, дјелатности или дужности којом се починилац кривичног дјела бавио у вријеме извршења кривичног дјела. Према томе, како је оптужени у вријеме извршења кривичног дјела вршио дужност вршиоца дужности директора Републичке управе цивилне заштите Републике Српске (која је орган управе Републике Српске), то је суд изрекао мјеру забране вршења дужности руководиоца у органима управе Републике Српске у трајању од двије године.

У погледу одлуке о имовинскоправном захтјеву, суд је о постављеном имовинскоправном захтјеву одлучио у смислу одредбе члана 108 став 1 и 3 ЗКП РС, па је оптуженог обавезао да Републици Српској на рачун буџета исплати износ од 12.036,56 КМ у року од 15 дана од дана правоснажности пресуде под пријетњом принудног извршења, како је то законски заступник - Правобранилаштво Републике Српске, сједиште замјеника Бањалука тражило до окончања главног претреса у поднеску од 11.11.2024. године.

При томе, суд је током поступка поступио у смислу одредбе члана 104 став 2 ЗКП РС, као и одредбе члана 105 став 5 ЗКП РС. Наиме, у чињеничим наводима оптужнице наведено је да је радњама оптуженог проузрокована штета средствима Републичке управе цивилне заштите Републике Српске одобрених буџетом. С друге стране, одредбом члана 104 став 2 ЗКП РС прописано је да, ако је услед кривичног дјела оштећена имовина Републике Српске, орган овлашћен законом да се брине о заштити те имовине може у кривичном поступку учествовати у складу са овлашћењима која има на основу тог закона. Исто тако, одредбом члана 105 став 5 ЗКП РС прописано је да, ако су услед кривичног дјела оштећена средства Републике Српске, а приједлог за остваривање имовинскоправног захтјева није стављен, суд ће о томе обавијестити орган из члана 104 став 5 ЗКП РС. С обзиром да имовинскоправни захтјев није био постављен, суд је обавијестио Правобранилаштво Републике Српске о кривичном поступку, са захтјевом да се изјасни о имовинскоправном захтјеву у смислу одредбе члана 104 став 2 ЗКП РС и члана 105 став 5 ЗКП РС, након чега је законски заступник – Правобранилаштво Републике Српске, сједиште замјеника Бањалука суду доставило приједлог за остваривање имовинскоправног захтјева од 11.11.2024. године, из којег произлази да је према оптуженом постављен имовинскоправи захтјев у износу од 12.036,56 КМ, са образложењем да наведени износ представља штету којом су услед извршења кривичног дјела оштећена средства Републике Српске. О постављеном имовинскоправном захтјеву потом су се током главног претреса изјаснили странке и бранилац.

Исто тако, приликом саслушања свједока В. Е. на рочишту за наставак главног претреса дана 29.10.2024. године, с обзиром да је према наводима оптужнице ово лице оно којем је оптужени омогућио стицање имовинске користи у износу од три бруто плате које је остварио у Републичкој управи цивилне заштите Републике Српске у периоду од 26.08.2019. године до 23.11.2019. године, овом лицу је пружена могућност да се, у смислу одредбе члана 387 ЗКП РС, изјасни о одузимању имовинске користи. Том приликом, свједок В. Е. је изјавио да зна да је радио та три мјесеца и да је ту плату зарадио, а ако је дошло до неке грешке или прекршаја, најмање је он крив, јер је свој посао одрадио како треба.

Међутим, како је поднеском од 11.11.2024. године законски заступник - Правобранилаштво Републике Српске, сједиште замјеника Бањалука поставило приједлог за остваривање имовинскоправног захтјева, суд је био у обавези ријешити о постављеном имовинскоправном захтјеву, јер имовинскоправни захтјев оштећеног има приоритет у односу на мјеру одузимање имовинске користи прибављене кривичним дјелом, с обзиром да је мјера одузимања имовинске користи прибављене кривичним дјелом супсидијарна, она се изриче само ако оштећеном није досуђен имовинскоправни захтјев или ако му је досуђен имовинскоправни захтјев у износу који не достиже износ имовинске користи прибављене кривичним дјелом, а како је то и предвиђено одредбом члана 386 став 3 ЗКП РС. Из наведених разлога, како је суд досудио имовинскоправни

захтјев оштећеног у цјелости, то није одлучио о одузимању имовинске користи, а што је било предложено и од стране оптужбе у завршној ријечи.

У погледу износа досуђеног имовинскоправног захтјева, одбрана је истицала да би евентуалним досуђивањем имовинскоправног захтјева износ од 31% од износа од 12.036,56 КМ био два пута уплаћен у буџет Републике Српске и то једном приликом код исплате плате В. Е, а други пут евентуалним досуђивањем имовинскоправног захтјева. Овакав став одбране за суд је неприхватљив и то из сљедећих разлога.

Наиме, као што је већ наведено, исплатом износа од 12.036,56 КМ на име новчаних примања по основу бруто плате причињена је штета средставима Републичке управе цивилне заштите Републике Српске одобрених буџетом. Да је у конкретном случају оштећен буџет Републике Српске произлази из одредбе члана 36 Закона о републичкој управи којим је прописано да је Републичка управа цивилне заштите орган управе и то самостална републичка управа, која обавља управне и друге стручне послове који се односе на задатке наведене у члану 36 овог закона. Надаље, одредбом члана 119 став 1 овог закона прописано је да се средства за рад органа управе обезбјеђују у буџету Републике Српске, док је одредбом члана 119 став 2 тачка 1) прописано да средства за рад органа чине, између осталог, средства за исплату плата државних службеника и намјештеника.

С друге стране, теза одбране да је разлика између износа нето плате коју је В. Е. остварио у Републичкој управи цивилне заштите Републике Српске у периоду од 26.08.2019. године до 23.11.2019. године и износа његове бруто плате у истом том периоду такође уплаћена у буџет Републике Српске не може се прихватити. Наиме, суд не прихвата навод вјештака Маиде Велић са главног претреса да је у укупном износу од 12.036,56 КМ прималац износа од 3.612,00 КМ буџет Републике Српске и то на име доприноса. У том смислу, вјештак је на главном претресу изјавила да се доприноси уплаћују ономе коме припадају доприноси, односно у буџет Републике Српске, а који их расподјељује даље и то за пензионо, фонд здравства, дјечију заштиту и незапосленост, појашњавајући да је стопа доприноса 31% од износа бруто плате. Суд прихвата навод вјештака да стопа доприноса износи 31% од износа бруто плате, јер је тако и прописано одредбом члана 22 став 1 Закона о доприносима. Међутим, суд не прихвата навод вјештака да се доприноси уплаћују у буџет Републике Српске, те да представљају приход буџета Републике Српске, јер то не произлази из законских прописа Републике Српске који се односе на буџет.

Наиме, према члану 3 Закона о буџетском систему Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 121/12, 52/14, 103/15 и 15/16 буџетски систем Републике Српске чине буџет Републике Српске, буџети општина и градова и буџети - финансијски планови фондова (буџети фондова). Надаље, одредба члана 2 тачка г) истог закона прописује да су фондови у смислу овог закона Фонд здравственог осигурања Републике Српске, Јавни фонд за дјечију заштиту Републике Српске и Завод за запошљавање Републике Српске. Такође, према одредби члана 12 тачка 1) овог закона приходи буџета фондова су, између осталог, допринос за здравствено осигурање, допринос за осигурање од незапослености и допринос за дјечју заштиту. Према томе, допринос за здравствено осигурање, допринос за осигурање од незапослености и допринос за дјечју заштиту не представља приход буџета Републике Српске, већ приход фондова, а који, поред буџета Републике Српске и буџета градова и општина чине буџетски ситем Републике Српске.

С друге стране, допринос за пензијско и инвалидско осигурање представља приход буџета Републике Српске, сагласно одредби члана 8 тачка ј) овог закона. Међутим, према одредби члана 153 Закона о пензијско-инвалидском осигурању Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 134/11, 82/13, 96/2013, 103/15, 111/21, 15/22, 132/22 и 43/23) ова средства могу се користити само за намјене одређене у овом члану и то искључиво за исплату пензија и трошкове који се односе на рад и дјелатност Фонда за пензијско-инавалидско осигурање.

Из свега наведеног произлази да је доношењем рјешења и утврђивањем плате за В. Е, која му је потом и исплаћена у бруто износу од 12.036,56 КМ наступила штета за средстава Републичке управе цивилне заштите Републике Српске одобрених буџетом. Према томе, како је Републичка управа цивилне заштите орган управе, чији се рад финансира из буџета, а та средства обухватају и средства за исплату плата, при чему плате подразумевају бруто износ, па је исплатом ових средстава ван буџета (доприноси за здравствено осигурање, за осигурање од незапослености и за дјечју заштиту), односно њиховом исплатом за тачно одређену намјену (допринос за пензијско и инвалидско осигурање) проузрокована штета за средстава Републичке управе цивилне заштите Републике Српске одобрених буџетом.

Суд је донио одлуку да је оптужени, на основу члана 99 став 1 ЗКП РС, дужан платити трошкове кривичног поступка у износу од 423,20 КМ, паушал у износу од 250,00 КМ, све у року од 15 дана након правоснажности пресуде под пријетњом принудног извршења.

Наиме, одредбом члана 97 став 1 ЗКП РС прописано је да ће у пресуди суд одлучити ко ће сносити трошкове поступка и колико они износе. С друге стране, одредба члана 99 став 1 ЗКП РС прописује да када суд оптуженог прогласи кривим, изрећи ће у пресуди да је дужан да надокнади трошкове кривичног поступка.

Одредба члана 96 став 1 ЗКП РС прописује да трошкови кривичног поступка представљају издатке учињене поводом кривичног поступка од његовог покретања до његовог завршетка. Према одредби члана 99 став 2 истог закона трошкови кривичног поступка обухватају, између осталог, трошкове за свједоке и вјештаке (члан 96 став 2 тачка а) ЗКП РС), као и паушални износ (члан 96 став 2 тачка е) ЗКП РС). Коначно, према одредби члана 96 став 4 ЗКП РС, трошкови из члана 96 став 2 тачке а) до ђ) исплаћују се унапријед из средстава тужилаштва, односно суда, а наплаћују се касније од лица која су дужна да их надокнаде по одредбама овог закона, а орган који води преткривични или кривични поступак дужан је да све трошкове који су унапријед исплаћени унесе у попис који се прилаже спису.

Имајући у виду наведене одредбе ЗКП РС, с обзиром да је оптуженог прогласио кривим, суд је донио одлуку да је оптужени дужан надокнадити трошкове кривичног поступка како то и прописује одредба члана 99 став 1 ЗКП РС.

У погледу структуре трошкова, одредба члана 17 Уредбе о накнади трошкова у судским поступцима („Службени гласник Републике Српске“ број 17/14 – у даљем тексту: Уредба о накнади трошкова) прописује да вјештаку припада награда за извршено вјештачење, односно за налаз и мишљење и то у складу са законом и одредбама ове уредбе (на начин прописан чланом 18), док одредба члана 19 наведене уредбе прописује

да вјештак има право на накнаду и трошкова материјала и друге стварне издатке, а који су у вези са налазом и мишљењем вјештака. У том смислу, према рјешењу о исплати трошкова вјештачења, Републичко јавно тужилаштво, Посебно одјељење за сузбијање корупције, организованог и најтежих облика привредног криминала број Т12 1 КТК 00001648 21 од 19.06.2024. године, које је уложено у спис, ово тужилаштво је током истраге вјештаку Маиди Велић исплатило износ од 300,00 КМ за извршено вјештачење по наредби за вјештачење, Републичко јавно тужилаштво, Посебно одјељење за сузбијање корупције, организованог и најтежих облика привредног криминала број Т12 1 КТК 00001648 21 од 15.05.2024. године. Како је налаз и мишљење вјештака уложен у доказни материјал након саслушања вјештака на главном претресу, то је суд и донио одлуку о трошковима у овом дијелу (у износу од 300,00 КМ), имајући у виду наведене одредбе ЗКП РС, као и наведене одредбе Уредбе о накнади трошкова.

Поред тога, одредба члана 10 Уредбе о накнади трошкова прописује да се накнада за превоз свједоку признаје у висини цијене аутобуске карте, док одредба члана 14 став 3 наведене уредбе прописује да учеснику у поступку за вријеме које је провео изван мјеста пребивалишта или боравишта више од 12 часова припада право на трошкове исхране у износу пуне дневнице која припада судијама. У том смислу, након свједочења Г. Б, суд је донио рјешење број 11 0 К 036703 24 К од 18.09.2024. године, којим је овом свједоку исплаћена накнада у износу од 123,20 КМ за долазак на главни претрес дана 17.09.2024. године и то на име путних трошкова и накнаде за исхрану. Наиме, како свједок има пребивалиште у Источном Сарајеву, а изван мјеста пребивалишта или боравишта је провела више од 12 часова, то је у свједоку исплаћена накнада у износу од 123,20 КМ за долазак на главни претрес дана 17.09.2024. године и то на име путних трошкова и накнаде за исхрану. Како ови трошкови улазе у трошкове кривичног поступка у смислу одредбе члана 96 став 2 тачка а) ЗКП РС, то је суд и донио одлуку о трошковима у овом дијелу (у износу од 123,20 КМ), имајући у виду наведене одредбе ЗКП РС, као и наведене одредбе Уредбе о накнади трошкова.

Такође, према одредби члана 96 став 3 ЗКП РС, паушални износ утврђује се у оквиру износа одређених одговарајућим прописом, с обзиром на трајање и сложеност поступка и имовинско стање лица обавезног да плати овај износ. Имајући у виду да је одредбом члана 32 Уредбе о накнади трошкова одређено да се паушални износ утврђује у висини од 150,00 до 2000,00 КМ, те имајући у виду трајање и сложеност овог кривичног поступка (који је трајао у мјери која не прелази уобичајено трајање овакве врсте поступка, при чему су на главном претресу саслушана четири свједока, те један вјештак), те имајући у виду имовинско стање оптуженог (запослен као вршилац дужности директора шумског газдинства „Дрина“ у Сребреници, са мјесечним примањима од 2400,00 КМ, власник стана у Бијељини, површине 103м² и сувласник куће у Бијељини, површине око 60м², са удјелом од 50%) суд је донио одлуку да оптужени исплати паушалну накнаду у износу од 250,00 КМ.

Наведене трошкове оптужени је дужан платити у року од 15 дана од дана правоснажности пресуде под пријетњом принудног извршења.

Приликом доношења пресуде суд је имао у виду и сљедеће доказе и то захтјев за прикупљање доказа и обавјештења, Републичко јавно тужилаштво, Посебно одјељење за сузбијање корупције, организованог и најтежих облика привредног криминала број Т12 1 КТК 00001648 21 од 28.09.2022. године, захтјев за поступање, Управа за организовани и тешки криминалитет, Министарство унутрашњих послова Републике

Српске број 03/1-230-2399/22 од 10.11.2022. године, пропратни акт, Републичка управа цивилне заштите број 25.01-743-130/22 од 27.10.2022. године, захтјев за прикупљање доказа и обавјештења, Републичко јавно тужилаштво, Посебно одјељење за сузбијање корупције, организованог и најтежих облика привредног криминала број Т12 1 КТК 0001648 21 од 18.01.2024. године, захтјев за прикупљање доказа и обавјештења, Републичко јавно тужилаштво, Посебно одјељење за сузбијање корупције, организованог и најтежих облика привредног криминала број Т12 1 КТК 0001648 21 од 20.03.2024. године, захтјев за прикупљање података, Управа за организовани и тешки криминалитет, Министарство унутрашњих послова Републике Српске број 03/1-230-2399/22 од 26.03.2024. године, захтјев за прикупљање података, Управа за организовани и тешки криминалитет, Министарство унутрашњих послова Републике Српске број 03/1-230-2399/22 од 26.03.2024. године, захтјев за прикупљање података, Управа за организовани и тешки криминалитет, Министарство унутрашњих послова Републике Српске број 03/1-230-2399/22 од 26.03.2024. године, захтјев за поступање, Управа за организовани и тешки криминалитет, Министарство унутрашњих послова Републике Српске број 03/1-230-2399/22 од 24.04.2024. године, пропратни акт, Генерални Секретаријат Владе Републике Српске број 04.2/052-2520/24 од 01.04.2024. године, пропратни акт, Републичка управа цивилне заштите број 25.04-743-34-2/24 од 16.04.2024. године, захтјев за службену сарадњу, Републичко јавно тужилаштво, Посебно одјељење за сузбијање корупције, организованог и најтежих облика привредног криминала број Т12 1 КТК 0001648 21 од 15.05.2024. године, захтјев за поступање, Управа за организовани и тешки криминалитет, Министарство унутрашњих послова Републике Српске број 03/1-230-2399/22 од 30.04.2024. године, пропратни акт, Управа криминалистичке полиције, Министарство унутрашњих послова Републике Српске број 02/3-230-2399/22 од 25.04.2024. године.

Наведени докази нису посебно образлагани из разлога што суд на основу ових доказа није утврдио нити једну одлучну чињеницу, с обзиром да представљају акте Републичког јавног тужилаштва, односно Министарства унутрашњих послова Републике Српске којима су прибављани докази, односно акте у чијем прилогу су истражним органима достављени докази, па их из наведених разлога суд није посебно ни образлагао, посебно имајући у виду да странке и бранилац током поступка нису ни имали приговора на законитост прибављања доказа.

Записничар
Милкица Латиновић

Предсједник вијећа
Игор Цимеша

Порука о праву на жалбу:

Против ове пресуде дозвољена је жалба Врховном суду Републике Српске, у року од 15 дана по пријему овјереног преписа пресуде. Жалба се предаје овом суду, писмено у довољном броју примјерака за суд и противну странку.